

Mimořádné události a obec s rozšířenou působností Zlín

Šárka Kašpárková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Šárka Kašpárková
Osobní číslo: L20330
Studijní program: B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Mimořádné události a obec s rozšířenou působností Zlín

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši se zaměřením na monografie, studie a koncepčně analytické materiály orgánů státní správy a samosprávy.
2. Realizujte analýzu připravenosti zvolené obce na vybranou mimořádnou událost.
3. Na základě vypracované analýzy navrhněte zlepšení současné situace.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. Kratochvílová, Danuše a Folwarczny, Libor. *Ochrana obyvatelstva*. 2. aktualiz. vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). Červená řada. 2013. ISBN 9788073851347.
 2. David Reháč, Bohumír Martínek, Petra Legierská. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). Červená řada. 2019. ISBN: 978-80-7385-220-7.
 3. GUS, Martin. *Understanding Homeland Security*. Second edition. Los Angeles: SAGE, 2017. ISBN 9781506346137.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **5. května 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 5.5.2023

Jméno a příjmení studenta: Šárka Kašpárková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je analyzovat připravenost zvolené obce Zlín na vybraný druh mimořádné události. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to na část teoretickou a praktickou. V teoretické části je prezentováno právo bezpečnosti, které je spojené s danou problematikou a terminologie, která s ní úzce souvisí. Praktická část je zaměřena na analýzu správního obvodu obce s rozšířenou působností Zlín a vyhodnocení možných hrozeb, které ve správním obvodu hrozí. Závěrem práce je proveden průzkum znalostí obyvatel v problematice ochrany obyvatelstva na území města Zlína na základě dotazníkového šetření. Podle výsledků z dotazníku jsou navržena doporučení ke zlepšení úrovně znalostí obyvatel v problematice ochrany obyvatelstva.

Klíčová slova: ochrana obyvatelstva, bezpečnost, mimořádná událost, krizová situace, rizika, nebezpečí, krizová připravenost

ABSTRACT

The aim of the bachelor thesis is to determine the preparedness of the chosen municipality of Zlín for a selected type of emergency. The thesis is divided into two main parts, namely the theoretical and practical part. The theoretical part deals with the legal regulations that are related to the given issue and the terminology that is closely related to it. The practical part is focused on the analysis of the territory of the administrative district of the municipality with extended competence Zlín and the evaluation of possible dangers that threaten the territory of the municipality with extended competence Zlín. The thesis concludes with a survey of the inhabitants' knowledge of the population protection issues in the territory of the city of Zlín based on a questionnaire survey. According to the results of the questionnaire, recommendations are proposed to improve the level of knowledge of the inhabitants in the issue of population protection.

Keywords: public protection, security, emergency, crisis situation, risks, hazards, crisis preparedness

Ráda bych touto cestou poděkovala zejména doc. Dr. Václavu Loškovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady, za čas, trpělivost a pomoc při vedení a zpracovávání mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PRÁVO BEZPEČNOSTI	11
2 TERMINOLOGIE	15
2.1 BEZPEČNOST	15
2.1.1 Vnitřní bezpečnost státu	15
2.1.2 Vnější bezpečnost státu	16
2.2 HROZBY A RIZIKA.....	16
2.2.1 Bezpečnostní hrozby	16
2.3 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY	19
2.4 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA.....	20
2.4.1 Audit národní bezpečnosti.....	22
2.5 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY.....	22
3 OCHRANA OBYVATELSTVA	24
3.1 KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA DO ROKU 2025 S VÝHLEDEM DO ROKU 2030.....	28
4 POVINNOSTI OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	31
4.1 ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	31
Obecní úřad s rozšířenou působností.....	31
4.1.1 Příprava obce na mimořádné události	31
4.1.2 Úkoly obce na úseku ochrany obyvatelstva	32
4.1.3 Podíl obce na provádění záchranných a likvidačních prací	32
4.2 ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ.....	33
4.2.1 Příprava obce na řešení krizových situací.....	33
4.2.2 Příprava obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací	33
4.2.3 Řešení krizové situace po vyhlášení krizového stavu	34
4.2.4 Krizové štáby obcí s rozšířenou působností.....	34
5 CÍL A POUŽITÉ METODY	35
II. PRAKTICKÁ ČÁST	36
6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN	37
6.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ ZLÍN	38
6.2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST VE MĚSTĚ ZLÍN.....	43
6.2.1 Požár skladu v areálu Svitů ve Zlíně.....	43
7 SÍLY A PROSTŘEDKY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN KE ZVLÁDÁNÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	45

7.1	HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR A JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN	45
7.2	OBVODNÍ ODDĚLENÍ POLICIE ČR ZLÍN	46
7.3	MĚSTSKÁ POLICIE ZLÍN	47
7.4	POSKYTOVATELÉ ZDRAVOTNICKÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY	47
8	PŘEHLED MOŽNÝCH ZDROJŮ RIZIK A ANALÝZA OHROŽENÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN	48
9	ANALÝZA PŘIPRAVENOSTI OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN NA VZNIK POVODNÍ	52
9.1	PRVKY KRIZOVÉ PŘIPRAVENOSTI.....	52
10	SWOT ANALÝZA	55
11	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	58
11.1	PARAMETRY PRŮZKUMU	58
11.2	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK	60
	NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	69
	ZÁVĚR	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	71
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM TABULEK.....	81
	SEZNAM GRAFŮ	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Téma bakalářské práce „Mimořádné události a obec s rozšířenou působností Zlín“ je zaměřeno na specifické hrozby a rizika v tomto správním obvodu.

V České republice jsme všichni sužováni vznikem různých druhů mimořádných událostí či krizových situací. V každé obci tak existuje riziko vzniku nějaké mimořádné události, které vlivem svého působení může vážně ohrozit život a zdraví občanů, zvířat, životní prostředí a také může způsobit nevyčíslitelné škody na majetku. Každou obec či správní obvod obce s rozšířenou působností může ohrozit jiný druh mimořádné události a závisí to zejména na počasí, počtu obyvatel, poloze a rozloze území, infrastruktury a dalších aspektech.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Zlín se mimořádné události vyskytují vcelku často, a to jak naturogenního, tak i antropogenního charakteru. V historii postihly obec s rozšířenou působností Zlín katastrofální povodně a byl tak vyhlášen třetí stupeň povodňové aktivity. Škody, které voda napáchala dosáhly desítek milionů korun. Dalšími častými mimořádnými událostmi, ve správním obvodu, které se v historii vyskytly a vyskytují dodnes jsou požáry, události v silniční či železniční dopravě, havárie s únikem nebezpečných látek apod.

V kompetenci každé obce či obce s rozšířenou působností je všem možným druhům mimořádných událostí či krizových situací, pokud možno předcházet nebo alespoň zmírnit na co největší možnou míru jejich působení.

Cílem práce je analyzovat připravenost obce na zvolený druh mimořádné události, kterým jsou povodně. Následně za použití metody „SWOT analýza“ je provedeno vyhodnocení připravenosti dané obce a poté na základě zjištěných nedostatků je stanoven návrh na zlepšení současného stavu. Na závěr je zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření spolu s návrhem a doporučením ke zlepšení úrovně znalostí a informovanosti obyvatel. Při zpracovávání bakalářské práce je využito především literární rešerše a další odborné literatury.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVO BEZPEČNOSTI

Právo bezpečnosti v oblasti ochrany obyvatelstva (dále jen „OO“) vymezují základní informace pro přípravu na mimořádné události (dále jen „MU“), při záchranných a likvidačních pracích (dále jen „ZaLP“) a před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen „krizové stavy“). Mimo jiné také vymezují pravomoc státních orgánů a působnost orgánů státní správy ke kterým náleží i povinnosti právnických osob při přípravě na vznik MU. Jsou v podobě zákonů, nařízení vlády nebo vyhlášení ministerstev. (HZZ ČR, ©2023)

K základním právním předpisům v oblasti bezpečnosti a OO patří zejména následující zákony a vyhlášky:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky

V Ústavě jsou především formulovány základní zásady ústavního zřízení. Uvádí se zde také, že parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu a vláda České republiky (dále jen „ČR“) o vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR, a to na dobu maximálně 60 dnů, pokud jde o účast na záchranných pracích při živelních pohromách, ekologických či průmyslových haváriích. (Česko, 1993)

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Definuje „základní povinnosti zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, ochranu jejich demokratických základů a ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot.“ Dle tohoto zákona, zajišťují bezpečnost ČR ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Mimo jiné také zákon stanovuje zajištění bezpečnosti ČR pomocí usměrňování krizových stavů. Dále zřizuje bezpečnostní radu státu, popisuje kompetence a povinnosti ČR při vyhlášení krizových stavů. (Česko, 1998)

Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon ukládá práva a povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zabezpečení obrany ČR před vnějším napadením a dále odpovědnost za porušení stanovených povinností. (Česko, 1999)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Tento zákon vymezuje širokou škálu důležitých pojmů, které souvisejí s Integrovaným záchranným systémem (dále jen „IZS“) a oblastí OO jako je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zajištění ochrany jeho života, zdraví a majetku. Dále stanovuje složky IZS, jejich působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a též práva a povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob (dále jen „PaPFO“) při přípravě na MU, krizové situace (dále jen „KS“) a při ZaLP a OO před a po dobu vyhlášení krizových stavů. (Česko, 2000)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Zákon o krizovém řízení též jako „krizový zákon“, stanovuje problematiku krizových stavů a vymezuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti PaPFO při přípravě na KS a MU nebo při OO. (Česko, 2000)

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“) a přijímání hospodářských opatření po vyhlášení těchto stavů. Dále zákon vymezuje pravomoc vlády, ústředních správních úřadů, krajských úřadů, obecních úřadů obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), České národní banky a orgánů územních samosprávních celků při přípravě a přijetí HOPKS. Stanovuje také práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě a přijetí HOPKS. (Česko, 2000)

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.

Vyhláška pojednává o principu koordinace jednotlivých složek IZS při jejich společném zásahu, úkoly operačních a informačních středisek (dále jen „OPIS“) a jejich součinnosti a dokumentací IZS. Určuje mimo jiné i zásady a metody zpracování, schvalování a používání havarijních plánů kraje. (Česko, 2001)

Vyhláška č. 380/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Tato vyhláška je stěžejní, jelikož upravuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu. Dále stanovuje způsoby informování PaPFO o povaze možného ohrožení, připravovaných opatřeních a technických, provozních a organizačních zabezpečení jednotného systému varování, včetně poskytování tísňových informací. Konkretizuje plnění dalších úkolů civilní ochrany, zejména pak evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Dále uplatňuje požadavky z hlediska OO v územním plánování a v územním a stavebním řízení. (Česko, 2001)

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o vodách stanovuje podmínky pro využívání vodních zdrojů, zachování a zlepšení jakosti podzemních a povrchových vod. Mimo jiné upravuje bezpečnost vodních děl a ochranu před nepříznivými účinky povodní a sucha. (Česko, 2001)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Tento zákon upravuje zejména postavení obcí, jejich území a regulaci, rozpočet obce a jeho tvorbu, hospodaření, zájmy obce v její samostatné i přenesené působnosti, stejně tak i její kontrolu, dohled a vzájemnou spolupráci obcí. Dále jsou uvedeny kompetence starosty obce, rady obce a pravomoc statutárních měst. (Česko, 2000)

Dalšími zákony, které souvisejí s OO jsou zákony:

- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), (Česko, 2015)
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, (Československo, 1985)
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), (Česko, 2011)
- Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, (Česko, 2011)
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. (Česko, 2008)

Dílčí závěr

Vzhledem k rostoucí složitosti dnešní společnosti je právo bezpečnosti stále důležitější pro regulaci společenských vztahů a ochranu zájmů jednotlivců. Pokud by neexistovalo byli bychom odkázáni pouze na pravidla lidského chování, což by vedlo k vytváření chaosu a pocitu nejistoty. Právo bezpečnosti nám dává jistotu, že se můžeme spolehnout na to, že naše práva budou chráněna a budou přijata opatření proti těm, kteří je poruší. Bez základního práva bezpečnosti by nebylo možné vybudovat společnost postavenou na zásadách demokracie, svobody a spravedlnosti.

2 TERMINOLOGIE

V současnosti je v ČR kladen velký důraz na bezpečnost, kdy je bezpečnost podmíněna především na principu bezpečnosti jedince zejména na ochraně jeho života, zdraví, majetku, svobody a lidské důstojnosti. Lze toho dosáhnout, pokud je zabezpečena ochrana státních institucí, které bezpečnost rozvíjejí a podílejí se na ní. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

2.1 Bezpečnost

V odborné literatuře a ve stávajícím právním ukotvení je pojem bezpečnost specifikována z mnoha různých úhlů pohledu. S pojmem bezpečnost se setkáváme v celé řadě vědních oborů, ve kterých má tento termín svůj specifický význam i charakter. (Porada, 2019, s.51) Obecně lze pojem bezpečnost definovat jako „stav, kdy je systém schopný odolávat známým předvídatelným vnitřním i vnějším hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům, případně celému systému tak, aby byla zachována struktura systému jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí“. Je to tedy míra stability systému a schopnost reagovat na nežádoucí změny. (Porada, 2019, s.55)

Další oblasti bezpečnosti:

- ekonomická,
- environmentální,
- kybernetická,
- surovinová. (Porada, 2019, s.51)

Obsah bezpečnosti je uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V takovém případě je použit pojem bezpečnost státu a to, vnější a vnitřní bezpečnost státu. (Česko, 1998)

2.1.1 Vnitřní bezpečnost státu

Podle politologické definice je vnitřní bezpečnost chápána jako "stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten." (Pikna, 2019, s.180)

Vnitřní bezpečnost je též chápána jako souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a právních norem, jejichž cílem je zachování a zajištění vnitřních funkcí a struktury státu, ochranu života, zdraví a majetku občanů státu, ochranu demokratických základů státu a ochranu bezpečnosti a vnitřního pořádku. (Pikna, 2019, s.180)

2.1.2 Vnější bezpečnost státu

Pojem vnější bezpečnost státu je v terminologickém slovníku ministerstva vnitra definována jako: *"stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten."* (MV ČR, ©2016)

Vnější bezpečnost státu lze, také definovat jako soubor mezinárodně-politických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy. Cílem je zajištění základních funkcí a vlastností státu daných ústavním zákonem č. 1/1993., Sb. Ústavou ČR, a to především:

- zajištění územní celistvosti a svrchovanosti státu,
- nedotknutelnost hranic a ochrana zastupitelských úřadů,
- eliminace vojenských a ekonomických hrozeb. (Porada, 2019, s.76)

2.2 Hrozby a rizika

Hrozba

Hrozba je chápána jako jakýkoliv přírodní nebo člověkem způsobený jev nebo událost, který má eventuální schopnost způsobit škody základním zájmům státu. Tento jev může vzniknout buď to úmyslně (podvod krádež...) nebo náhodně (nedbalost, přírodní jev, napadení charakteristických citlivých míst aktiva). Míra hrozby je stanovena velikostí potenciální škody pravděpodobností a časovou osou možného objektu aplikací této hrozby. (Porada, 2019, s.52)

2.2.1 Bezpečnostní hrozby

Společenské dění ČR je ovlivňováno bezpečnostními hrozbami, které svým působením ohrožují zdraví, životy a majetek lidí, zvířat, životní prostředí a kulturní normy. Analýzu aktuálních bezpečnostních hrozeb pro ČR lze nalézt ve dvou důležitých dokumentech. Prvním dokumentem na strategické úrovni je Bezpečnostní strategie ČR.

Tento dokument na základě analýzy bezpečnostního prostředí, ve kterém se ČR nachází, lze identifikovat specifické hrozby pro její bezpečnost. ČR jako odpovědný člen mezinárodních organizací (Severoatlantická aliance (dále jen "NATO") a Evropská unie (dále jen „EU“), zahrnuje jako závažné bezpečnostní hrozby i ty, které hrozí i jejím partnerům. (Kratochvílová, Kratochvílová ml., Folwarczny, 2013, s. 4-5)

Terorismus

Jde o „plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů“. Charakteristickým rysem je existence nadnárodních sítí volně provázaných uskupení nebo jednotlivců, které bez jednotného velení sdílejí ideologii, cíle a plány k jejich naplnění, finanční zdroje i informace. Jsou schopny přímo ohrozit lidské životy a zdraví, životní prostředí i kritickou infrastrukturu. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů

Někteří státní i nestátní subjekty usilují získání zbraní hromadného ničení a jejich nosičů. Šíření těchto nástrojů může mít pro bezpečnost v euroatlantickém prostoru vážné důsledky. Konkrétní hrozba představuje případné použití balistických raket a řízených střel. Schopnost těchto prostředků zaútočit z velkého území ČR nebo jejich spojenců přináší vysoké nároky na aktivní i pasivní protiopatření. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Kybernetické útoky

Kyberprostor je velmi specifický, protože v něm neexistují žádné konkrétní zeměpisné hranice a relativizace vzdálenosti mezi zdroji hrozeb a potenciálními cíli. Vzhledem k jeho asymetrické povaze umožňuje státním i nestátním aktérům poškozovat strategické a důležité zájmy ČR, aniž by k tomu museli využívat smluvních prostředků.

Tyto útoky mohou způsobit selhání zejména komunikačních, energetických a dopravních sítí či dopravních procesů, průmyslových nebo finančních systémů a způsobit tak značné materiální škody. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Negativní aspekty mezinárodní migrace

Počet místních ozbrojených konfliktů se zvyšuje, což způsobuje nárůst nelegální migrace, která je zdrojem nebo katalyzátorem řady bezpečnostních problémů. Nedostatečná integrace plně legálních migrantů však může být také zdrojem sociálního napětí. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Extremismus

Je radikální vyjádření vlastních politických hodnot. Základními prvky pro definici extremismu jsou jak obsah přesvědčení, tak i styl, jakým je člověk vyjadřuje. Extremismus je v podstatě předstupněm terorismu, je to zastřešující systém přesvědčení, který teroristé používají k ospravedlnění svého násilného jednání. Vyznačuje se netolerancí vůči opačným zájmům a odlišným názorům a je hlavním katalyzátorem a motivací teroristického chování. (Gus, 2017, s.179)

Organizovaný zločin a korupce

Organizovaný zločin získává v současném bezpečnostním prostředí širší rozměr, který prostřednictvím obchodních a osobních vztahů přesahujících hranice států. Narůstá schopnost kriminálních sítí narušovat instituce a hodnoty právního státu, infiltrovat orgány státní správy a ohrožovat bezpečnost občanů. To se často děje prostřednictvím korupce. Organizovaný zločin spolu s korupčními postupy může mít podobu vlivových nebo korupčních sítí a výsledkem může být ztráta důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování veřejných institucí, ekonomický úpadek a stabilizace státu. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury (dále jen „KI“)

Kritická infrastruktura „představuje klíčový systém prvků, jejichž narušení nebo nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva nebo ekonomiku státu“. Je komplexně ohrožena přírodními, technologickými a asymetrickými hrozbami. Příkladem ohrožení jsou např. sabotáže, kybernetické útoky či kriminalita. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné MU

Rozdělujeme pohromy na přírodní (např. povodeň, tornádo, zemětřesení, sopečná erupce, lavina, tsunami, epidemie, pandemie a další) a antropogenní (např. jaderná katastrofa, chemická katastrofa, dopravní nehoda, válka, teroristický útok a výpadek energetické sítě). Tyto pohromy mohou mít dopad na život a zdraví obyvatel, jejich majetku a životního prostředí, na ekonomiku země, zásobování surovinami, vodou nebo poškození KI. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Druhým dokumentem je Analýza hrozeb pro ČR. Dokument je rozdělen do dvou částí, které na sebe navzájem navazují. První část obsahuje analýzu v širším smyslu jejíž součástí je identifikaci hrozeb a vlastní analýze i včetně jejího vyhodnocení.

Obsahem druhé části je zpracování získaných výsledků do dokumentů pro zásadní zajišťování bezpečnosti ČR. (MV ČR, 2015)

Výsledkem analýzy hrozeb je 22 různých typů nebezpečí s nepřijatelným rizikem:

Naturogenní: abiotické (povodeň, dlouhodobé sucho, extrémně vysoké teploty, přívalová povodeň, vydatné srážky, extrémní vítr), biotické (epidemie, epizootie, epifytie).

Antropogenní: technogenní (únik nebezpečné látky, radiační havárie, narušení dodávek plynu, ropy, pitné vody atd.), sociogenní (migrační vlny, velkého rozsahu, narušení zákonitosti velkého rozsahu atd.), ekonomické (narušení finančního a devizového hospodářství velkého rozsahu atd.). (MV ČR, 2015)

Riziko

Riziko představuje možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu lze posoudit na základě analýzy rizik, která vyháží i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. Označuje také účinek nejistoty na dosažení cílů nebo pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s nežádoucími účinky. Cíle mohou být realizovány na strategické úrovni, úrovni celé organizace, projektu, produktu a procesu. Riziko se někdy též charakterizuje jako odkaz na potenciální události a následky nebo na jejich kombinaci, nebo jako kombinace následků událostí a s ní související možnosti výskytu. (Porada, 2019, s.52)

2.3 Bezpečnostní prostředí České republiky

Bezpečnostní prostředí ČR má vliv na bezpečnostní politiku státu, ovlivňuje bezpečnost ČR, stále se rozvíjí a prochází stálými změnami. Hrozby, jejich zdroje a nositelé jsou jak státní, tak stále častěji i nestátní a nadnárodní povahy, a z toho plynoucí asymetrická povaha. Trendy v globálním prostředí zvyšují potenciál těchto narůstajících asymetrických hrozeb a zvyšují potenciál jejich šíření z poměrně vzdálených oblastí místního nebo regionálního konfliktu a napětí. Pro současné prostředí je charakteristické, že i nestabilita a konflikty, které sahají daleko za hranice Evropy, mohou přímo ovlivnit naši bezpečnost. Ve výsledku se pak vnitřní a vnější bezpečnostní hrozby stále více prolínají. Tyto skutečnosti mají značný vliv na přístup k zajišťování obrany a bezpečnosti. Roste význam komplexního přístupu, který kombinuje vojenské a civilní nástroje, zahrnující diplomatické, právní a ekonomické prostředky k prevenci a zmírnění hrozeb jejich negativních vlivů. Rostou také nároky na včasnou a účinnou připravenost reagovat na nenadálé hrozby. Míra pravděpodobnosti přímého ohrožení území ČR rozsáhlým vojenským útokem je velmi nízká.

Bezpečnost a stabilita v hraničních částech Evropy a v oblastech s Evropou sousedících je však obecně nízká, a proto nelze jednoznačně vyloučit přímé ohrožení území některých členských států NATO a EU. Ohrožení bezpečnosti spojenců mohou mít klasickou vojenskou povahu i nejednoznačnou podobu metod tzv. hybridní války. Hlavním nástrojem pro eliminaci těchto rizik je členství ČR v NATO a EU a dobré vztahy se sousedními zeměmi. (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

Z hlediska teritoriálního vymezení se bezpečnostní prostředí rozděluje do tří skupin:

Bezprostřední bezpečnostní prostředí

V bezprostředním bezpečnostním prostředí jsou zařazeny především sousední státy (Slovensko, Rakousko, Německo, Polsko) a případně též i sousedy těchto států vzhledem k jisté možnosti rozšíření případné KS a regionální, integrační, politické či hospodářského uskupení. Vývoj tohoto prostředí je do značné míry nezávisle ovlivňován zahraniční politikou ČR a je zde možnost, že může zasáhnout diplomaticky, ekonomicky či vojensky. (Obrana a strategie, 2011)

Blízké bezpečnostní prostředí

Toto bezpečnostní prostředí zahrnuje evropské státy a hospodářská nebo integrační uskupení kterými jsou EU, NATO atd. Vliv zahraniční politiky ČR je do jisté míry omezen podle charakteru události. Základním principem vlivu ČR v rámci tohoto prostředí je tzv. forma zapojení. ČR se zapojuje do projednávání ve velkých mezinárodních organizacích s evropskou působností (OBSE, NATO apod.). (Obrana a strategie, 2011)

Vzdálené bezpečnostní prostředí

V tomto prostředí jsou zahrnuty oblasti evropských a světových mocností. Zahraniční politika zde hraje minimální roli. Velkou roli zde hraje forma zapojení neboli účast do projednávání konkrétních záležitostí, a to v mezinárodních organizacích jako je např. Organizace spojených národů apod. (dále jen „OSN“). (Obrana a strategie, 2011)

2.4 Bezpečnostní politika

Bezpečnostní politika je souhrn opatření přijatých k zajištění obrany, ochrany a vnitřní i vnější bezpečnosti státu prostřednictvím prevence a eliminace nebezpečí a rizik, která představují. V praxi se realizuje přijímáním aktivních opatření v oblasti zahraniční, obranné, hospodářské, politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015, s.13)

Základ bezpečnostní politiky státu tvoří souhrn důležitých cílů a hlavních nástrojů státu, které směřují k státní svrchovanosti, územní celistvosti státu a zachování všech náležitostí demokratického státu, jakož i jeho ekonomického a sociálního rozvoje, ochrany základních lidských práv a svobod, kulturních památek, životního prostředí a dodržování mezinárodních bezpečnostních závazků státu. (Bezpečnostní politika státu, ©2023)

Bezpečnostní politika ČR usiluje o včasné zjištění nebezpečí, důkladné analýze, následném reagování na vzniklé nebezpečí a přijímání daných opatření. Všechny tyto činnosti jsou na sebe navázány a jedna bez druhé nejsou dostatečně efektivní. Je vedena z hlavní části bezpečnostními zájmy (životní, strategické a další významné), a z menší části i solidaritou s partnery v NATO a EU. (Porada, 2019, s.40)

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních prvků:

- zahraniční politika,
- obranná politika,
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu. (Bezpečnostní politika státu, ©2023)

Základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu je bezpečnostní strategie ČR. Bezpečnostní strategie definuje bezpečnostní hrozby, způsoby a prostředky, jak bezpečnostním hrozbám čelit. Bezpečnostní strategie 2015 je dokument, který aktualizuje předchozí Bezpečnostní strategii ČR 2011. Tento dokument byl přijat v důsledku zhoršujícího se bezpečnostního prostředí ve světě, které ovlivňuje bezpečnost euroatlantického prostoru a klade velký důraz na NATO a EU i jednotlivé členské státy efektivněji na nové bezpečnostní hrozby a výzvy reagovat. (Bezpečnostní politika, b.r.)

Bezpečnostní strategie rozděluje zájmy ČR podle důležitosti do tří oblastí:

- životně důležité,
- strategické a,
- ostatní důležité.

Životně důležitým zájmem je zajištění svrchovanosti, územní celistvosti a politické nezávislosti ČR stejně jako zachování všech náležitostí demokratického právního státu, včetně záruky a ochrany základních lidských práv a svobod občanů.

Příklady strategických zájmů jsou např. bezpečnost a stabilita, zejména v euroatlantickém prostoru, prevence a zvládnutí místních a regionálních konfliktů a zmírňování jejich dopadů, zachování globální stabilizační role a zvýšení efektivnosti OSN, posílení soudržnosti a účinnosti NATO a EU, udržení funkčního a důvěryhodného spojení a zajištění vnitřní bezpečnosti. (Bezpečnostní politika, b.r.)

Cílem prosazování dalších podstatných zájmů je posílit odolnost společnosti vůči bezpečnostním hrozbám a přispět k zajištění důležitých strategických a životních zájmů. Dalšími významnými zájmy je např. snižování kriminality se zaměřením na organizovaný zločin, hospodářskou kriminalitu, informační kriminalitu a boj proti korupci, posilování zpravodajské ochrany a obrany ČR a další. (Bezpečnostní politika, b.r.)

2.4.1 Audit národní bezpečnosti

Audit kontroluje dvě základní schopnosti státu, a to schopnost identifikovat konkrétní bezpečnostní hrozbu a přijmout proti ní preventivní opatření a schopnost reagovat na nastalou krizi, kterou je třeba řešit. (Vláda ČR, 2016)

Audit národní bezpečnosti zahrnuje 10 hrozeb – terorismus, extremismus, organizovaný zločin, působení cizí moci, migrace, přírodní hrozby, antropogenní hrozby, hrozby v kyberprostoru, energetická, surovinová a průmyslová bezpečnost a hybridní hrozby. Každé téma se skládá ze čtyř částí: popisu a evaluace hrozby a rizik z ní vyplývajících pro ČR, přehledu odpovědných institucí a základních nástrojů, SWOT analýzy dané oblasti a na závěr konkrétních doporučení pro vládu k posílení odolnosti. (Vláda ČR, 2016)

2.5 Bezpečnostní systém České republiky

Bezpečnostní systém ČR je „*institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právníky a fyzickými osobami, které mají odpovědnost za zajištění bezpečnosti státu*“. (Porada, 2019, s.49-50)

Hlavní funkcí bezpečnostního systému ČR je dohled a koordinace činnosti složek podílejících se na ochraně bezpečnostních zájmů ČR, účinné zvládnutí KS jak vojenského, tak nevojenského rázu a dále zajišťování prevence a přípravy na KS a jejich následná identifikace a varování. (BIS, ©2023)

Všechny složky, které tvoří strukturu bezpečnostního systému, mají k dispozici funkční kompetenci a jsou stanoveny platnými právními předpisy. Zahrnují moc zákonodárnou, výkonnou a soudní, dále ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné, pohotovostní a jiné služby, jakož i PaPFO a normy, které upravují jejich vzájemné vztahy. Řízení a fungování celého bezpečnostního systému ČR, stejně jako bezpečnost státu spadá do kompetence vlády. Bezpečnostní systém musí neustále reagovat na vývoj hrozeb a měnící se podmínky bezpečnostního prostředí. Z tohoto důvodu je zásadní vnímat bezpečnostní systém ČR jako otevřený systém, který se neustále přizpůsobuje aktuálnímu vývoji bezpečnostní situace v ČR i ve světě. (MZV ČR, ©2015)

3 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva je komplexní a multiresortní vědní obor, který nelze řešit jen jako plnění úkolů civilní obrany, ale jako „soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, PaPFO a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy.“ (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015, s.16).

Problematika OO je právně řešena zákonem o IZS. Zákon vymezuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti PaPFO při přípravě na MU, při ZaLP a při OO před vyhlášením krizových stavů a v jejich průběhu. Zákon také stanoví základní povinnosti a odpovědnost systému OO které jsou definovány jako plnění úkolů civilní ochrany, konkrétně varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva. Činnosti spojené s OO, záchrannou a likvidační činností vykonávají kromě složek IZS také orgány kraje, obce, PaPFO, které jsou právně způsobilé k podnikání, a také samotní občané. Koordinační roli v této problematice plní v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“). (Česko, 2000), (MŠMT, ©2023)

Ochrana obyvatelstva zahrnuje kromě provádění úkolů civilní ochrany a civilní obrany také přípravu na MU a dále provádění ZaLP složkami IZS.

Základní opatření OO lze rozdělit na:

- varování a informování,
- evakuace,
- ukrytí,
- improvizovaná ochrana,
- dekontaminace,
- nouzové přežití
- monitorování NBC situace,
- humanitární a dobrovolná pomoc
- ZaLP, (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 5)

Varování a informování

Varování „je souhrn organizačních, technických a provozních opatření které zabezpečují včasné předání varovné informace o reálně hrozící nebo již vzniklé mimořádné události, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva.“ (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 91)

Varovný signál „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“ je jediným varovným signálem v ČR. Jde o kolísavý tón sirén po dobu 140 sekund. Signál může být vyhlášen třikrát za sebou v tříminutových intervalech. Může být vyhlášen prostřednictvím rotační sirény, elektronické sirény nebo místního rozhlasu. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 91)

Tísňové informování obyvatelstva je „souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících bezprostředně po zaznění varovného signálu předání informací o zdroji, povaze a rozsahu nebezpečí a nutných opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.“ Tísňové informování lze uskutečnit za pomoci televizních a rozhlasových stanic s celostátní působností, soukromých regionálních rozhlasových stanic a televizních společností, městských obecních a objektových rozhlasů, elektronických sirén místních kabelových televizí a mobilních prostředků. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 92)

Evakuace

Evakuace „je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technické zařízení a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování.“ (HZS ČR, ©2023)

Rozdělení evakuace:

Evakuace se rozlišuje podle rozsahu, doby trvání, zvolené varianty řešení a způsobu realizace.

Evakuace podle rozsahu:

- Objektová – zahrnuje evakuaci osob, jedné nebo malého počtu budov, technologických provozů a dalších objektů.
- Plošná – zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení apod., zahrnuje evakuaci obyvatelstva části nebo celého celku, popřípadě většího územního prostoru.

Evakuace podle doby trvání:

- Krátkodobá – nevyžaduje opuštění domova na dobu delší než 24 hodin, pro evakuované osoby není zajištěno nouzové ubytování.
- Dlouhodobá – vyžaduje opuštění domova na dobu delší než 24 hodin, pro evakuované osoby je zajištěno náhradní ubytování a jsou provedena opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva.

Evakuace v závislosti na zvolené variantě řešení ohrožení:

- Přímá – je prováděna bez předchozího ukrytí evakuovaných osob.
- Nepřímá – je prováděna po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení stupně prvotního ohrožení.

Evakuace podle způsobu realizace:

- Samovolná – není řízena a obyvatelstvo v potřebě úniku před nebezpečím jedná podle informací předaných při provádění preventivně výchovné činnosti.
- Řízená – je řízena orgány pro řízení evakuace od jejího vyhlášení a evakuované osoby se přemísťují po předem stanovených trasách organizovaně pěšky za využití vlastních dopravních prostředků nebo s využitím zajištěných prostředků hromadné přepravy. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 127-128)

V současnosti Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje má k dispozici speciální vozidla, která mohou být použita k provedení evakuace. Těmito speciálními vozidly je evakuační autobus nebo speciální vozidlo Tatra. Bude-li při evakuaci potřeba větší techniky lze využít prostředků od ostatních Hasičských záchranných krajů, Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru ČR, případně soukromých dopravců. (HZS ČR, ©2023)

Obsah evakuačního zavazadla:

- osobní doklady, smlouvy, pojištění, drobné cennosti, peníze,
- léky,
- věci osobní hygieny, příkrývku,
- pitnou vodu (alespoň 3 litry),
- náhradní oblečení,
- doporučeno něco na čtení. (HZS ČR, ©2023)

Ukrytí

Dělení úkrytů:

Stálé úkryty – jsou ochranné prostory v podzemních částech staveb nebo stavby samostatně stojící. Tyto úkryty jsou rozděleny na tlakově odolné a tlakově neodolné úkryty.

Stálé tlakově odolné úkryty – jsou určeny k OO před účinky zbraním hromadného ničení,

Stálé tlakově neodolné úkryty – jsou určeny k OO proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiaci, kontaminaci radioaktivním prachem a částečně také proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení.

Ochranné systémy podzemních dopravních staveb – zajišťují ochranu proti účinkům zbraní hromadného ničení v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu. Ochranný systém staveb zahrnuje stavby metra, městské podzemní rychlodráhy, podzemní části tramvajových tratí a silniční tunely, které se zřizují jako dvouúčelové stavby tak, aby se využívaly jak k městské hromadné dopravě, tak i k využití ukrytí obyvatelstva.

Improvizované úkryty – jsou vhodně upravené podzemní nebo nadzemní prostory ve stavbách určených k ukrytí. Tento typ úkrytu je určen k OO v případě vyhlášení krizových stavů vojenského charakteru, a to proti účinkům světelného a tepelného záření, pronikavé radiaci apod. Improvizovanými úkryty mohou být podzemní prostory v budovách nebo prostory částečně zapuštěné pod úroveň terénu nebo prostory dřívějších stálých úkrytů. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 106-108)

Nouzové přežití

Součástí hlavních opatření OO při MU nebo KS je nouzové přežití obyvatelstva. Nouzové přežití představuje „*souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady MU nebo KS na zdraví a životy postiženého obyvatelstva.*“ (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

Opatřením nouzového přežití předchází dlouhodobá evakuace obyvatelstva z ohrožených prostorů. Mohou být realizována také přímo v zóně havarijního plánování, prostoru MU nebo KS. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

Opatření nouzového přežití budou zabezpečována nepřetržitě po dobu, po kterou situace postiženého obyvatelstva bude vyžadovat plnění mimořádných opatření k zachování jeho zdraví, života a životních potřeb. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

Realizace opatření nouzového přežití je zpravidla ukončena návratem postiženého obyvatelstva do svých bydlišť a obnovením funkce infrastruktury. Může být také ukončena situací, kdy je v prostorech, do kterých byly osoby evakuací umístěny, stávající infrastruktura schopná zabezpečovat potřeby původního i evakuovaného obyvatelstva a mimořádná opatření už nejsou nutná. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

Základní opatření nouzového přežití jsou zpracována v Plánu nouzového přežití obyvatelstva, který je součástí havarijního plánu kraje, vnějšího havarijního plánu pro jaderná zařízení nebo pracoviště IV. kategorie a vnějšího havarijního plánu pro objekty a zařízení, u kterých je možnost vzniku závažné havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami a přípravky. Vybraná opatření nouzového přežití obyvatelstva se také zapracovávají do plánu evakuace osob. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

Opatření nouzového přežití zahrnují:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování základními potravinami,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,
- nouzové dodávky energií. (Řehák, Martínek, Legierská, 2019, s. 144)

3.1 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

Účelem zpracování Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 je vytvořit podmínky pro bezpečný život všech občanů. Koncepce přináší nový pohled na OO, kdy již není nadále vnímána pouze v mezích definice uvedené v zákoně č. 239/2000 Sb. o IZS a o změně některých zákonů, ale promítá se do ní probíhající nebo předpokládané vývojové trendy a připouští možnost neočekávaných událostí s významnými dopady na společnost. Na OO je nahlíženo z širší perspektivy a je chápána jako systém prevence, připravenosti a reakce na MU a KS s cílem chránit život, zdraví, majetek a životní prostředí. Aktéry jsou orgány státní správy, samosprávy, PaPFO, ale také samotní občané. (HZS ČR, © 2023)

Dokument stanovuje tři strategické cíle OO a ty se dále dělí na 12 úkolů:

Rozvoj podmínek

- Adekvátní právní podmínky – přehledně vymezují pravomoci a povinnosti aktérů a tím se zvyšuje předvídatelnost a vzájemná synergie,
- Příprava volených zástupců – rozvoj schopností krizových manažerů územních samospráv posiluje připravenost,
- Personální zabezpečení – navýšení počtu personálu umožňuje zapojení do přímé pomoci obyvatelstvu,
- Materiálně-technické zabezpečení – obvyklé vybavení aktérů systému zvýší efektivitu jeho pořizování i interoperabilitu.

Podpora úkolů a opatření,

- Vzdělávání a příprava žáků a studentů – vyučovací celek výchovy k bezpečnosti rozvine schopnosti sebeochrany a vzájemné pomoci obyvatel,
- Příprava obyvatelstva – občan je základem celého systému, je připravován moderními metodami vzdělávání,
- Revize opatření ochrany obyvatelstva – opatření ochrany obyvatelstva zohledňují pokrok a vývoj prostředí, kde jsou aplikována,
- Koncepční a technologický rozvoj varování a informování – systém varování je modernizován a doplněn o nové prvky cíleného varování a informování.

Zvyšování účinnosti organizace

- Součinnostní cvičení OO – cvičení dávají klíčovou zpětnou vazbu pro nastavení postupů a připravenosti systému,
- Plánovací proces – zjednodušené plánování vychází z praktického řešení MU a KS,
- Zapojení nevládního sektoru – podpora neziskových organizací a jejich zapojení při přípravě a řešení MU a KS zvyšuje kapacitu systému ochrany obyvatelstva,
- Analytické nástroje a informační systémy – moderní ICT urychlují a zkvalitňují plánování a rozhodování a zvyšují účinnost opatření OO. (Koncepte ochrany obyvatelstva,2020), (HZS ČR, ©2023)

Dílčí závěr

Ochrana obyvatelstva se stává čím dál důležitější záležitostí každodenního života. Bezpečnost a ochrana se týkají jak fyzického, tak i psychického zdraví lidí. Způsobů, jak chránit obyvatelstvo existuje více. Nejdůležitějším je však prevence a vzdělávání obyvatelstva v dané oblasti. Důležitým prvkem ochrany obyvatelstva je také právo bezpečnosti, které slouží k ochraně lidských práv a svobod. Celkově lze tedy říct, že ochrana obyvatelstva je komplexní záležitost, která zahrnuje mnoho různých aspektů.

4 POVINNOSTI OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

V této kapitole jsou prezentovány povinnosti obcí při mimořádných událostech a krizových situacích.

4.1 Řešení mimořádných událostí

Níže bude popsáno řešení MU z pohledu obecního úřadu a starosty ORP. Dále bude zdůrazněna příprava obce na MU, úkoly obce na úseku OO a podíl obce na provádění ZaLP. (HZS ČR, ©2023)

Obecní úřad s rozšířenou působností

Obecní úřad ORP dbá na to, aby správní obvod ORP byl připraven na MU, aby byly prováděny ZaLP a aby bylo chráněno obyvatelstvo. Také plní úkoly orgánů obce. (HZS ČR, ©2023)

Starosta obce s rozšířenou působností

Při vzniku MU ve správním obvodu obecního úřadu ORP koordinuje starosta obce ZaLP, pokud o to velitel zásahu požádá. Krizový štáb ORP může starosta využít ke koordinaci ZaLP. O průběhu ZaLP je povinen informovat MV prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS. (HZS ČR, ©2023)

4.1.1 Příprava obce na mimořádné události

Obecní úřad:

- předává podklady a důležité informace, které jsou třeba k vypracování havarijních plánů kraje,
- organizuje přípravu obce na MU,
- poskytuje informace právnickým osobám (dále jen PO) a fyzickým osobám (dále jen FO) v obci o druhu možného ohrožení s připravenými ZaLP a OO. Provádí se to různými metodami jako jsou např. školení apod.
- využívá názorné instruktáže, brožury, exkurze, odborníky ze základních nebo jiných složek IZS apod., aby připravil obyvatele obce na sebeobranu a vzájemnou pomoc při MU.
- realizuje kontrolu stavem civilní ochrany (dále jen „CO“), a ukládá její výčet. (HZS ČR, ©2023)

Krizová karta obce

Krizová karta obce je (dále jen "KKO") nástroj, který obsahuje základní údaje, které se používají pro rozhodování při odstranění následků vzniklých MU a KS. Údaje jsou zavedeny v tabulkách a na mapových plánech. (SH ČMS, ©2014)

Tabulky – v tabulkách jsou uvedeny základní kontakty, tísňové linky, havarijní služby, rizika vyskytující se v obci, varování, informování a evakuace obyvatel, kapacity obce pro řešení KS a MU, povodňová a evakuační komise. (SH ČMS, ©2014)

Mapové plány – mapové plány obsahují vyznačené zdroje rizik, významné objekty v obci. KKO je stanovena pro obce u kterých není zákonem nařízená jiná dokumentace.

Obec, respektive zaměstnanec obce je zpracovatelem KKO a pomocníkem je územní odbor HZS kraje, v součinnosti s ORP. (SH ČMS, ©2014)

4.1.2 Úkoly obce na úseku ochrany obyvatelstva

Obecní úřad na úseku OO plní dané úkoly:

- zajišťuje ukrytí a evakuaci obyvatel obce a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- seznamuje PO a FO v obci s OO,
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- hospodaří s materiálem CO,
- je dotčeným orgánem ve stavebním a územním řízení z hlediska OO,
- má oprávnění ke zřizování zařízení CO. (HZS ČR, ©2023)

4.1.3 Podíl obce na provádění záchranných a likvidačních prací

Velitel zásahu řídí součinnost složek IZS a koordinuje ZaLP v oblasti předpokládaných účinků MU a v místě nasazení složek IZS. O spolupráci při ZaLP a dalších úkolech souvisejících s OO, které spadají do kompetence obce, může být požádán starosta obce. Velitelem zásahu je zpravidla velitel JPO nebo příslušný funkcionář HZS s právem přednostního velení. Zákon o IZS svěřuje orgánům obce povinnost účastnit se na provádění ZaLP. Jednotky SDH jsou důležitým článkem obce při provádění ZaLP i při plnění úkolů OO. (HZS ČR, ©2023)

4.2 Řešení krizových situací

Zákon o krizovém řízení upravuje problematiku přípravy a řešení KS, které nesouvisí se zajišťováním obrany ČR. Tento zákon stanoví práva a povinnosti PO a FO při přípravě na KS a jejich řešení a při ochraně KI, jakož i působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků. Upravuje také ochranu KI a zpracovává příslušné předpisy EU. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

4.2.1 Příprava obce na řešení krizových situací

Krizový zákon ukládá starostovi obce odpovědnost za zajištění připravenosti obce na KS. Na této přípravě se podílejí i ostatní orgány obce. Starosta obce odpovídá za využití informačních a komunikačních kanálů a pomůcek krizového řízení určených MV k přípravě na KS. Dále plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány krizového řízení za účelem přípravy na KS. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

Obecní úřad:

- poskytuje podklady a informace potřebné obecnímu úřadu ORP pro zpracování krizového plánu obce,
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob, pro kterou shromažďuje údaje, a údaje v ní obsažené předává obecnímu úřadu ORP,
- podílí se na zajišťování veřejného pořádku,
- plní úkoly stanovené v krizovém plánu obce při přípravě na KS, informuje FO a PO způsobem v místě obvyklým o charakteru možného ohrožení, připravených krizových opatřeních a způsobu jejich provedení. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

4.2.2 Příprava obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací

Územní správní úřady s působností ve správním obvodu ORP, obecní úřady a PO a FO ve správním obvodu ORP a starosta obce řídí a kontrolují jimi prováděné přípravné úkony. Za tímto účelem zřizuje a kontroluje bezpečnostní radu ORP pro území správního obvodu, organizuje přípravu správního obvodu ORP na KS a schvaluje krizový plán ORP po následovném projednání v bezpečnostní radě obce. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

4.2.3 Řešení krizové situace po vyhlášení krizového stavu

Starosta obce dbá na to, aby se dodržovaly podmínky při vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu. Pokud je z tohoto důvodu nutné vydat nařízení obce, musí být před nabytím účinnosti vyvěšeno na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní i jinými způsoby jako třeba za pomoci hromadných informačních prostředků nebo místního rozhlasu. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

Starosta obce v době krizového stavu:

- zajišťuje, aby bylo řádně varováno a informováno obyvatelstvo před nebezpečím, které hrozí,
- ukládá a řídí evakuaci osob z míst ohrožení,
- řídí činnost obce za podmínek nouzového přežití obyvatelstva,
- uskutečňuje úkoly a opatření, které vychází z krizového plánu ORP apod. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

4.2.4 Krizové štáby obcí s rozšířenou působností

Krizový štáb (dále jen „KŠ“) obce je pracovním orgánem zřizovatele pro řešení KS. Spolupracuje se složkami IZS při koordinaci provádění ZaLP, dalších úkolů k OO a dále pak při obnovovacích pracích na územích, které zasáhly povodně. KŠ je složen z bezpečnostní rady a ze stálé pracovní skupiny. Starostovi obce předkládá podklady pro rozhodování při řešení KS a za krizových stavů, a to na základě podkladů, které mu byly poskytnuty. V případě, že je vyhlášení MU nebo KS se na území obce setkávají KŠ obce, které svolává starosta obce, jeli nutné zajistit evakuaci a nouzového přežití obyvatelstva. KŠ obce zajišťuje posuzování situace, zajišťuje nouzové přežití pro postižené obyvatelstvo dále odstraňuje příčiny vzniklé MU nebo KS a přijímá postupy potřebné k řešení nastalého stavu. Členové KŠ jsou členové příslušné bezpečnostní rady nebo příslušné stále bezpečnostní skupiny. Členové stále pracovní skupiny jsou tajemník krizového štábu, pracovníci KÚ nebo OÚ ORP, základní složky IZS a odborníci podle řešení druhu MU nebo KS.

KŠ ORP svolává starosta ORP v případě, že je vyhlášen krizový stav na celém území státu nebo jen pro jeho část, je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území nebo pro jeho část, je k tomu vyzván MV při ústřední koordinaci ZaLP, nebo jde o úkol, který se provádí při cvičení složek IZS nebo orgánů KŘ. (HZS ČR, ©2018), (HZS ČR, ©2023)

5 CÍL A POUŽITÉ METODY

Cílem bakalářské práce je analyzovat připravenost obyvatelstva obce na vybraný druh mimořádné události, kterým jsou povodně a na základě analýzy navrhnout zlepšení současné situace.

V práci byly použity následující metody:

SWOT analýza

Metoda „SWOT analýza“ byla použita za účelem zjištění silných a slabých stránek a příležitostí a hrozeb SO ORP Zlín při vzniku povodní. Na základě výsledků byl zpracován návrh na zlepšení současné situace.

Dotazníkové šetření

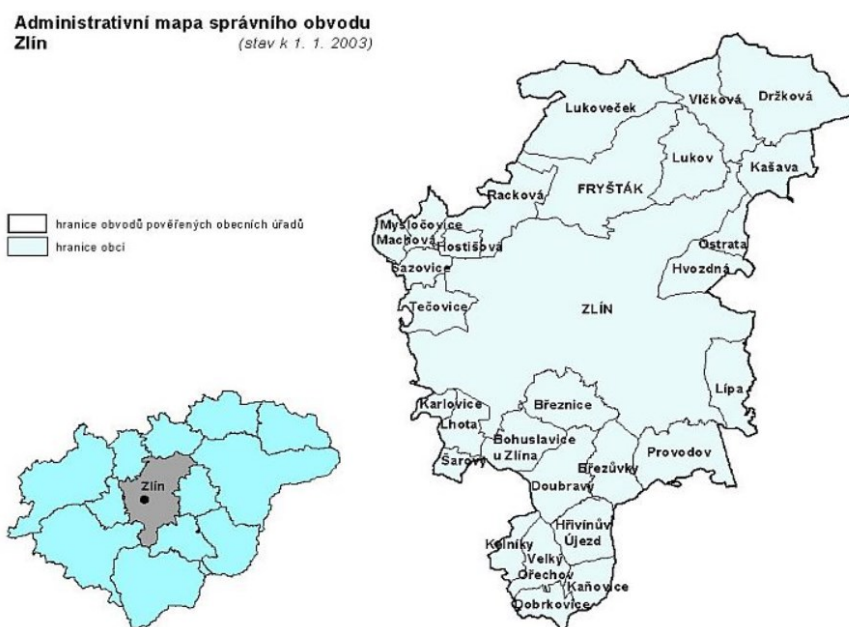
Na základě položených otázek respondentům, byla zjištěna úroveň znalostí obyvatel a informovanost ze strany města Zlína a následně byl zpracován návrh a doporučení ke zlepšení.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN

Obec s rozšířenou působností Zlín se rozkládá na ploše 350,4 km². Na západě sousedí se správními obvody Holešov, Otrokovice a Uherské Hradiště, na jihu s Uherským Brodem, na východě se správními obvody Luhačovice, Vizovice a Vsetín a na severu je jeho sousedem správní obvod Bystřice pod Hostýnem. Jižní a východní část oblasti vyplňuje Vizovická vrchovina, na severu zasahují jižní výběžky Hostýnských vrchů. V ORP Zlín je z hlediska počtu obyvatel největším městem Zlín. Druhým významným městem je Fryšták, kde žije okolo 4000 obyvatel. Nachází se tam vodní nádrž, která se využívá k vodohospodářským účelům a ke sportovnímu rybaření. (ČSÚ, ©2023), (Mistopisy.cz, b.r.)

Orgán s rozšířenou působností Zlín zahrnuje dalších 28 obcí (Bohuslavice u Zlína, Březnice, Březůvky, Dobrkovice, Doubravy, Držková, Hostišová, Hřivínův Újezd, Hvozdná, Kaňovice, Karlovice, Kašava, Kelníky, Lhota, Lípa, Lukov, Lukoveček, Machová, Mysločovice, Ostrata, Provodov, Racková, Sazovice, Šarovy, Tečovice, Velký Ořechov, Vlčková a Želechovice nad Dřevnicí. (ČSÚ, ©2023)

Obrázek 1 Administrativní mapa správního obvodu Zlín (ČSÚ, ©2023)

Charakteristika Zlínského kraje

Zlínský kraj (dále jen „ZK“) se rozprostírá v nejvýchodnější části ČR na ploše 3 963 km² a svou velikostí je čtvrtým nejmenším krajem v republice. Vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště. Má celkem 307 obcí z toho 30 měst, ve kterých žije přibližně 585 000 obyvatel. Území kraje má členitý charakter a je z větší části tvořen kopcovitým terénem, pahorkatinami a pohořími. Kolem řeky Moravy, v okrese Uherské Hradiště, se nachází Dolnomoravský úval, který pokračuje do Jihomoravského kraje. Největší řekou kraje je Morava, do které se vlévá většina malých toků, které protékají územím. Těmito malými toky jsou především řeky Bečva a Olšava, (ČSÚ, ©2023), (Mistopisy.cz, b.r.)

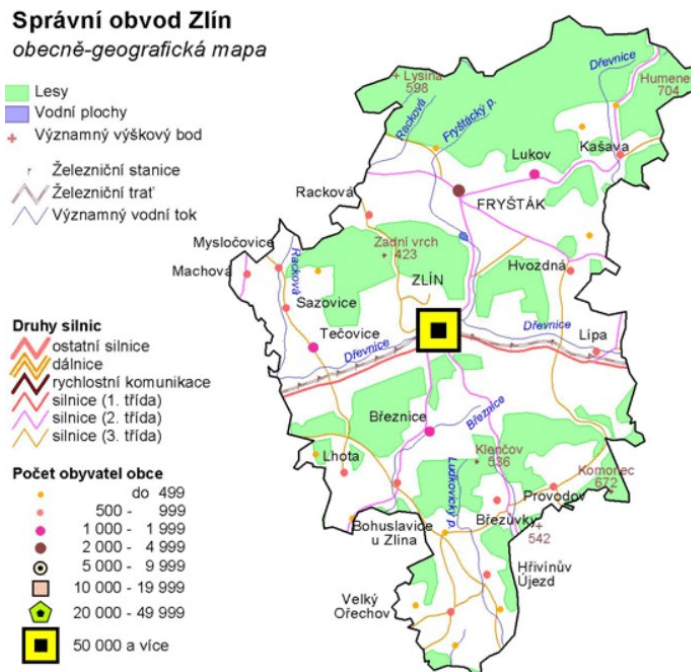
Historie

Historie Zlína sahá do středověku, kdy, první písemná zmínka o městě Zlín pochází už z roku 1322. Tehdy Zlín sloužil jako centrum pro nedaleké valašské osídlení, které se živilo především pastevectvím. V roce 1397 dostal Zlín městská práva a to znamenalo, že mohlo město ukládat tresty smrti, vařit pivo a pořádat trhy. Zlín byl sídlem panství s mnoha majiteli, jako byli Rattelové nebo Šternberkové a žil postupným rozvojem městské samosprávy. Tento poklidný růst změnila až průmyslová revoluce, kdy, rok 1894 znamenal v dějinách Zlína významný zlom, neboť tehdy byla založena obuvnická firma rodiny Baťových. Kvůli mimořádnému růstu a ziskovosti firmy a vlivu Tomáše Bati, který byl zároveň starostou města, se Zlín v meziválečném období vyvinul v moderní městské centrum se skvělým architektonickým stylem i životním tempem. Ve Zlíně se nachází široká nabídka společenských, sportovních a kulturních akcí mezi, které se jmenuje např. Barum Czech Rally s rychlostní zkouškou v centru Zlína, mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, folklorní festival Zlínské besedování apod. Také je město známé tím, že je univerzitním městem a Univerzita Tomáše Bati dává velkou nabídku studia na šesti fakultách. (IC-Zlín, b.r.)

6.1 Charakteristika území Zlín

Krajské město Zlín se nachází ve východní části Moravy na rozhraní Hostýnských a Vizovických vrchů. Údolím, kde se město nachází, protéká řeka Dřevnice a jeho okolí obklopuje pahorkový a kopcovitý terén. Ve Zlíne žije přibližně 73 000 obyvatel a jeho rozloha činí 103 km². V první polovině 20. století město proslavil Tomáš Baťa, který založil továrny na výrobu obuvi. Centrum města s výrobním areálem a obytnými čtvrtěmi postavenými v době největšího Baťova firemního rozmachu je památkovou oblastí.

V roce 2001 byla ve Zlíně založena Univerzita Tomáše Bati. Ve městě lze také nalézt několik významných úřadů, organizací a kulturních institucí. Zlín je také městem významných kongresů, zejména v oblasti lékařství. (Mistopisy.cz, b.r.), (IC-Zlín, b.r.)

Obrázek 2 Správní obvod Zlín (ČSÚ, ©2023)

Znak města

Znak města Zlína na základě historických pramenů vytvořil prof. František Kysela. Ve znaku je vyobrazen modrý štít se zlatou roubenou věží, s otevřeným vchodem, dvěma okny v dolním patře, čtyřmi okny v horním patře a valbovou šikmou mřížovou střechou s lomeným hřebenem, která je zakončena dvěma špicemi s kříži stojící na zeleném trávníku. Nad střechou je také vidět zlatá šternberská hvězda s osmi cípy. Původní verze návrhu symbolu je uložena ve Státním okresním archivu Zlín a při používání ji barevně graficky znázorňuje odbor cestovního ruchu a informací Magistrátu města Zlína. (Zlín.eu, ©2023)

Obrázek 3 Znak města Zlína (Zlín.eu, ©2023)

Městská vlajka

List městské vlajky je tvořen pěti podélnými pruhy. Pruhy mají barvu žlutou a modrou a uprostřed širšího modrého pruhu leží žlutá osmicípá hvězda. Původní verze návrhu vlajky je uschovaný v ústřední spisovně Magistrátu města Zlína. (Zlín.eu, ©2023)

Obrázek 4 Městská vlajka Zlína (Zlín.eu, ©2023)

Demografická část

Obyvatelstvo Zlína se vyznačuje zejména nízkým průměrným věkem. Demografický potenciál města je důležitým předpokladem činnosti v podnikatelské oblasti. Významná ekonomická činnost bude klesat s tím, jak bude obyvatelstvo stárnout. Zlín je významným pracovním centrem v regionu a je zdrojem pracovních možností jak pro obyvatele vlastního ORP, tak pro ostatní ORP. Jižní Svahy jsou charakteristické vysokou koncentrovanou panelovou zástavbou a žije zde více jak 1/3 obyvatel Zlína. Největší koncentrace obyvatel se nachází ve městech Fryšták a Zlín a dále v obcích Lukov a Želechovice nad Dřevnicí. Zlín tvoří asi 85,5 % z celkového osídlení. (Magistrát města Zlína)

Infrastruktura

Infrastruktura v ORP Zlín je dělena na dopravní a technickou infrastrukturu.

Dopravní infrastruktura (silniční doprava)

V oblasti města Zlína je přibližně 300 km pozemních komunikací. Podle významu se člení do 4 skupin:

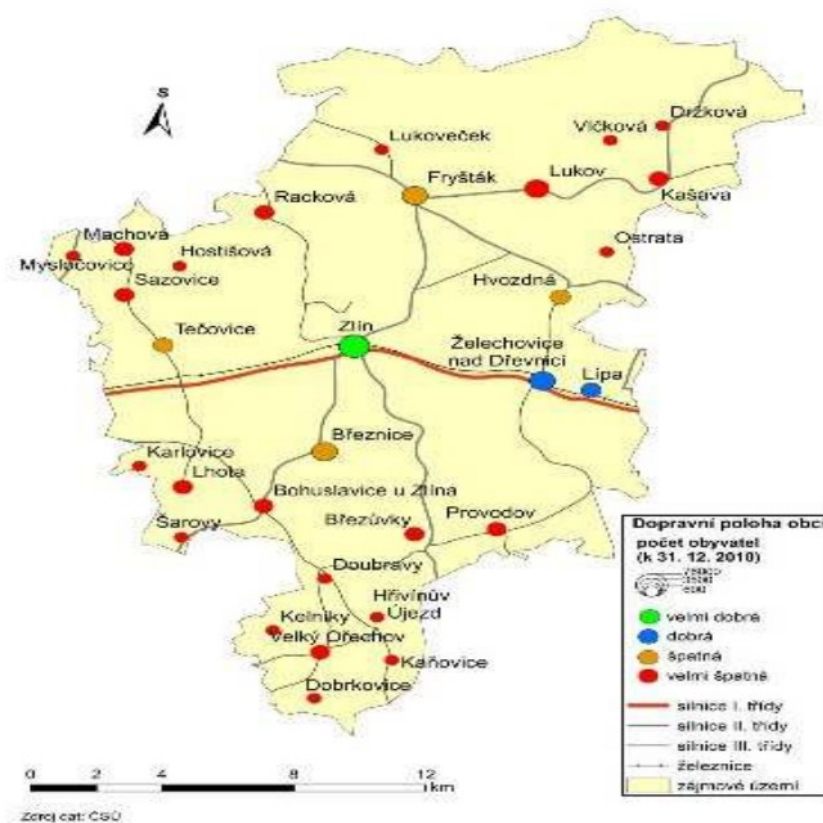
Silnice I. třídy – vlastníkem silnice I/49 je stát, respektive ČR a majetkovou správu provozuje Ředitelství silnic a dálnic ČR, p. o.,

Silnice II. a III. třídy – jsou ve vlastnictví Zlínského kraje a majetkovou správu provozuje Ředitelství silnic Zlínského kraje, p. o.,

Místní komunikace – jsou v majetku a ve správě města Zlína,

Účelové komunikace – mohou být ve vlastnictví statutárního města Zlína, FO či PO a správu provozuje ten, co je vlastníkem komunikace. (Zlín.eu, ©2023)

Nejvýznamnější silničním tahem v oblasti dopravy je silnice I. třídy-I/49 ve směru Otrokovice-Zlín-Vizovice. Jako dalším silničním tahem je silnice II. třídy – II/490 ve směru Mladcová-Březnice. Dalšími silničními tahy II. třídy jsou silnice II/439 Otrokovice-Machová, II/489 Fryšták-Držková, II/491 Fryšták-Hvozdná a II/497 Zlín-Šarovy. Zbylé pozemní komunikace mezi jednotlivými obcemi jsou tvořeny silnicemi III. třídy (např. silnice III/49016 Fryšták-Kudlov). (SMOR ČR, ©2023)

Obrázek 5 Dopravní poloha obcí SO ORP Zlín (SMOR ČR, ©2023)

Dopravní infrastruktura (železniční doprava)

Město Zlín se nenachází na žádném významném železničním tahu. Jedinou tratí je jednokolejná železniční trať č. 331 Otrokovice-Vizovice, která vede i katastrem obcí: Zlín, Želechovice nad Dřevnicí a Lípa. V úseku Otrokovice-Zlín střed jde o dráhu celostátní a v úseku Zlín střed-Vizovice jde o dráhu regionální. Trať vede souběžně se silniční komunikací, po které jsou, také trasovány trolejbusové a autobusové linky MHD, které spojují město Zlín a Otrokovice, kde byl vybudován dopravní terminál propojující železnici a MHD. Souběžné vedení železniční osobní dopravy a MHD umožňuje cestujícím podle potřeby kombinovat oba druhy dopravy a také umožňuje v případě výpadků a havárií zajistit náhradní přepravu cestujících. (Zlín.eu, ©2023)

Technická infrastruktura

Zásobování elektrickou energií

V oblasti vysokého napětí (dále jen „VN“) prochází stavebním objektem (dále jen „SO“) koridor elektrického vedení 110 kv. Tento koridor vede od obce Slušovice-Lípa-Provodov-Luhačovice. Oblastí také vede vedení VN směrem východ-západ spojující města Otrokovice a Vizovice. Výrobou elektrické energie se na území SO zabývá Moravská teplárna Zlín. (SMOR ČR, ©2023)

Zásobování vodou

Ve správním obvodu mají vybudovány vodovod obce Šarovy a Držková. Zdrojem surové vody pro ÚV Klečůvka je vodárenská nádrž Slušovice. Upravená voda je z akumulace ÚV dodána do VDJ Beckov, který zásobuje město Zlín. Z ÚV se voda také čerpá do VDJ Veselá, kterou zásobuje Slušovice a okolí, a do VDJ Zádveřice, které zásobují Vizovice a okolí. Voda, která je upravená je zajištěná chlorem. Systém zásobování skupinového vodovodu Zlín je přijatelný a zůstane tak zachován do budoucna, ale bude potřeba provést renovaci úpraven vody Klečůvka. (SMOR ČR, ©2023)

Zásobování teplem

Krajské město Zlín má největší soustavu centrálního zásobování teplem (dále jen „CZT“) z celého kraje. Tepelným zdrojem v soustavě je teplárna společnosti Moravské teplárny a.s. Teplárna využívá rozsáhlé parní rozvody pro průmyslové odběratele a rovněž i pro obyvatelstvo. (SMOR ČR, ©2023)

Provozuje také horkovodní soustavu CZT ve městě Zlín, ze které je zásobována teplem část města. Mezi největší části trhu odebírajícím teplo v ORP Zlín jsou na prvním místě domácnosti, na druhém místě pak podniky. V minulosti byl vybudován vysokotlaký plynovod na trase Biskupice-Březůvky-Zlín. Tento plynovod zajistí částečnou dodávku zemního plynu do sousedních okresů v případě poruchy vysokotlakých plynovodů v západní části okresu Zlín. (SMOR ČR, ©2023)

Kanalizační síť

Kanalizační síť je vystavěna ve všech obcích správního obvodu s výjimkou Březnice a Držkové. Čistírnu odpadních vod má 11 obcí správního obvodu. V současnosti je v území provozována jedna skládka, a to Suchý důl v katastru Zlína-Mladcové. (SMOR ČR, ©2023)

Na území správního obvodu Zlína se vyskytuje celkem 12 obcí se záplavovým územím, z toho ve 4 obcích jsou aktivní zóny vodních zdrojů. Celkem 3 obce mají v úmyslu realizovat výstavbu suché vodní nádrže a 9 obcí protipovodňovou hráz. (SMOR ČR, ©2023)

6.2 Mimořádná událost ve městě Zlín

Z největších zásahů HZS při MU, je za uplynulých 20 let považován požár skladu v areálu Svitu ve Zlíně.

6.2.1 Požár skladu v areálu Svitu ve Zlíně

Ve středu 9. ledna 2013 kolem jedné hodiny ranní bylo Krajské operační středisko zlínských hasičů informováno o požáru v budově č. 103 starého průmyslového areálu SVIT ve Zlíně. V objektu bylo přítomno několik zaměstnanců. Tři z nich byli intoxikováni zplodinami hoření, těmto zaměstnancům pracovníci zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) okamžitě poskytli odbornou pomoc. Požár se hasičům podařilo lokalizovat, až v odpoledních hodinách, ale hasiči i tak stále intenzivně pracovali a úplné uhašení požáru trvalo několik dní. Ve Zlíně se konalo zasedání krizového štábu, který obyvatelům doporučil, aby nevětrali a v případě, že to není nutné neopouštěli svoje bydliště, z důvodu velmi hustého kouře. Evakuováno bylo 7 mateřských škol z centra města a 300 dětí převezl evakuační autobus do kina v Malenovicích. V tomto případě se jednalo o mimořádně rozsáhlý požár, a proto byl vyhlášen 4. stupeň poplachu. Za úspěšnou likvidaci požáru stojí především proražení dvou otvorů ve zdivu na straně budovy, která ještě nebyla požárem zasažena, díky čemuž se podařilo nasadit 3 útočné vodní proudy směřující do hořícího ložiska. (HZS ČR, ©2023)

Příčina požáru:

Důvodem tohoto značného a velmi obtížného požáru byla závada na rozvodové síti. Výše škody dosáhla až 398,5 milionu Kč a hasiči zachránili 150 milionů Kč. Hašení požáru zabralo tři dny a zasahovalo při něm 54 hasičských jednotek, z toho bylo 130 hasičů, 40 profesionálních, dobrovolných a ostatní byli podnikové jednotky a dále pomáhali hasiči jak z Olomouckého, tak i z Moravskoslezského kraje a na místo bylo vyslána těžká technika ze Záchraného útvaru HZS ČR Hlučín. Průběh zásahu komplikovala hrozba pádu budovy a hromady věcí naskládané v objektu. Na obtíž bylo také počasí, protože padal sníh a voda pod nohama hasičů mrzla, což komplikovalo práci, a to nebylo zrovna v takové situaci ideální. Zdolávání požáru a jeho likvidace otestovala jak síly a prostředky HZS ZK a jednotek SDH tak i vzájemnou spolupráci složek IZS, orgánů města Zlína a dalších organizací. (HZS ČR, ©2023)

Obrázek 6 Zásah HZS při požáru areálu Svitů ve Zlíně (HZS ČR, ©2023)

7 SÍLY A PROSTŘEDKY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN KE ZVLÁDÁNÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Obec s rozšířenou působností Zlín využívá následujících sil a prostředků za účelem zvládnutí MU a KS.

7.1 Hasičský záchranný sbor a jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s rozšířenou působností Zlín

Na území správního obvodu ORP Zlín se nachází požární stanice a 13 JSDH. Požární stanice Zlín – kat. C3 se nachází na adrese Přílucká 213 a spadá pod územní odbor Zlín. Ve Zlíně se dále nachází Krajské ředitelství HZS ZK, Krajské operační a informační středisko HZS ZK a také centrální stanice pro celý kraj. Hasiči z požární stanice Zlín nezasahují jen na území města Zlína a v rámci dosahu své stanice, ale také po celém kraji, jelikož je vybavena speciální technikou. (Ze života IZS, ©2023)

Obrázek 7 Požární stanice Zlín – kat. C3 (HZS ČR, ©2023)

Technika:

- Cisternová automobilová stříkačka (CAS 20/3500/210S2T, CAS 24/2500/250M1T, CAS 20/4000/300S2Z, CAS 30/9000/540S3VH),
- Vyprošťovací žebřík AZ 40S1Z,
- Technický automobil TA CH-S1,
- Osobní automobil KHA 32/2000/2500/3000S3,

- Vyprošťovací automobil VYA-S1 a Velitelský automobil VA-L2,
- BUS-S1Z, Čtyřkolka a Nakladač. (HZS ČR, ©2023)

Jednotka sboru dobrovolných hasičů

Město Zlín je zřizovatelem 13 jednotek SDH obce, z nichž 12 jednotek v místních částech tvoří převážně dobrovolní hasiči. Tyto jednotky mají celkem 158 členů. Jedná se o jednotky SDH kategorie JPO V, v částech Jaroslavice, Klečůvka, Kostelec, Lhotka, Louky, Lužkovice, Malenovice, Mladcová, Prštné, Salaš, Štípa, Velíková. Jednotka SDH JPO II/1 města Zlína je složená z hasičů z povolání, zaměstnanců města a má celkem 18 členů.

Všechny jednotky SDH zřizované městem jsou akceschopné a jsou schopny trvale zajišťovat spolu s jednotkou HZS ZK na území města Zlína PO. (Zlín.eu, ©2023)

7.2 Obvodní oddělení Policie ČR Zlín

Ve městě Zlín (ulice tř. T. Bati 44) se nachází Obvodní oddělení Policie České republiky (dále jen „PČR“), které spadá pod Krajské ředitelství policie ZK. Územní působnost tohoto oddělení se však nevztahuje pouze na Zlín, ale také na okruh sousedních obcí, Bohuslavice u Zlína, Březnice, Karlovice, Lhota, Racková, Šarovy a Tečovice. (Policie ČR, ©2023)

Obrázek 8 Obvodní oddělení PČR (HZS ČR, ©2023)

7.3 Městská policie Zlín

Dalším ozbrojeným bezpečnostním sborem je Městská policie (dále jen „MP“) Zlín. Působí na území Statutárního města Zlína již od roku 1992. Byla zřízena obecně závaznou vyhláškou č. 10/1992 vydanou na základě zákonů ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích, a č. 553/1991 Sb., o obecní policii. (Zlín.eu, ©2023)

Městská policie Zlín, jako samostatný bezpečnostní orgán obce, řeší na území města místní záležitosti veřejného pořádku, přispívá k ochraně života, zdraví a majetku osob. Hlavní činností MP Zlín je dohled nad dodržováním zákonů a obecně závazných právních předpisů, odhalování a řešení protiprávního jednání na území města Zlína, ale nelze opomenout i nesporné preventivní působení. (Zlín.eu, ©2023)

7.4 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Poskytovatelé ZZS ZK v současné době disponuje 28–34 výjezdovými skupinami v 16 výjezdových základnách. Rozmístění výjezdových základen odpovídá s Plánem pokrytí území ZK výjezdovými základnami, který zaručuje zákonem stanovenou dojezdovou dobu 20 min. Na území města Zlína se nachází výjezdová základna ZZS ZK. Základna se nachází v budově Krajské nemocnice T. Bati (Peroutkovo nábřeží 434). (ZZS ZK, ©2023)

Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně

Krajská nemocnice T. Bati patří mezi 10 největších nemocnic v ČR. Mimo standardní lůžkovou a ambulantní péči nabízejí některá oddělení moderní léčbu v denních stacionářích. Zde mohou pacienti absolvovat opakované léčebné procedury ve speciálním několikahodinovém režimu, který v mnoha případech nahrazuje klasickou hospitalizaci. Denní stacionáře se uplatňují především na kožním, onkologickém, gynekologickém a ortopedickém oddělení. (KNTB, b.r.)

8 PŘEHLED MOŽNÝCH ZDROJŮ RIZIK A ANALÝZA OHROŽENÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN

Tato kapitola se bude zabývat přehledu možných rizik a analýze ohrožení na území statutárního města Zlín a správním obvodu ORP Zlín.

Analýzou možných ohrožení obyvatelstva se zabývá Krizový a Havarijný plán ORP Zlín a ZK. Z analýzy vyplývá, že obyvatelé mohou být ohroženi živelními pohromami (povodeň, sněhová kalamita, vysoká a nízká teplota, vichřice), haváriemi na technologických zařízeních, únikem nebezpečných látek při havárii přepravní cisterny na silnici, narušením dodávek elektrické energie a plynu, epidemie a epizootie. Pro MU jako je epidemie a epizootie je zpracován Plán hygienických a protiepidemických opatření a Pohotovostní plán veterinárních opatření. (Zlín.eu, ©2023)

V ORP Zlín a na území statutárního města Zlína se vyskytují možná rizika, která mohou být příčinou vzniku KS a v jejichž důsledku může dojít k ohrožení zdraví a životů, majetku nebo životního prostředí s následnou evakuací obyvatelstva. V takovém případě jde především o havárie velkého rozsahu způsobené určitými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky. (Zlín.eu, ©2023)

Možná rizika v ORP Zlín představují zejména:

- objekty skladující větší zásoby nebezpečných látek,
- objekty skladující zápalné, toxické látky a hmoty,
- povodně,
- epidemie a epizootie,
- živelní pohromy,
- narušení dodávek pitné vody,
- narušení dodávek energií,
- havárie v silniční a železniční dopravě,
- terorismus. (Zlín.eu, ©2023)

Objekty skladující větší zásoby nebezpečných látek

Významným zdrojem potenciálního nebezpečí jsou zařízení, kde je skladováno velké množství nebezpečných látek. V případě požáru, výbuchu nebo provozní nehody jsou zaměstnanci a veřejnost v bezprostřední blízkosti těchto zařízení vystaveni především riziku úniku amoniaku (čpavku) či chlóru. (Zlín.eu, ©2023)

- Teplárna – ALPIQ GENERATION (CZ), s.r.o., Zlín (chlór),
- Zimní stadion L. Čajky, PGS Zlín, s.r.o., Zlín (amoniak),
- Městské lázně Zlín, STEZA, s.r.o., Zlín (chlór),
- Koupaliště PANORAMA, STEZA, s.r.o., Zlín - J. Svahy (chlór),
- Úpravna vody Klečůvka (chlór, kyselina chlorovodíková). (Zlín.eu, ©2023)

Objekty skladující zápalné a toxické látky a hmoty

Jde o takové objekty, které skladují látky a hmoty (benzín, nafta, olej, toluen, tmely, lepidla, silikony, změkčovadla apod.) při jejichž hoření se uvolňují jedovaté zplodiny, které mohou zasáhnout obytné zóny nebo objekty ohrožující výbuchem:

- 1) MITAS a.s. Praha výrobní úsek Zlín,
- 2) PLASTSERVIS a.s. 96. budova, Zlín (silikonové tmely, lepidla, změkčovadla a rozpouštědla),
- 3) Čerpací stanice PHM (LPG, nafta, benzín),
- 4) Čistírna odpadních vod Malenovice, VaK Zlín, a.s. (metan),
- 5) Tecnimetal CZ, a.s., Zlín-Prštné (LPG) a další. (Zlín.eu, ©2023)

V případě havárie výše uvedených objektů a podle jejího rozsahu lze předpokládat vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu. S evakuací s větším počtem osob se nepočítá a občané, kteří budou bezprostředně ohroženi budou vyzváni, aby rychle opustili ohrožený prostor. Ve správním obvodu ORP Zlín nejsou takové objekty přímo umístěny, ale jsou umístěny v sousedních ORP jako je např. Continental Barum s.r.o. a Deza Organik Otrokovice. Sousední obce správního obvodu ORP Zlín mohou být zasaženy případnou havárií nebo jejími následky. (Zlín.eu, ©2023)

Přirozená povodeň

Riziko povodně představuje řeka Dřevnice a potok Baláž se značnými negativními následky. Vznikem povodní jsou ohroženy části Jaroslavice, Štípa, Louky, Prštné, Lužkovice, Kostelec-Lázně, Příluky, Malenovice a obec Želechovice nad Dřevnicí. (Zlín.eu, ©2023)

Přivalová povodeň

Přivalové povodně vznikají především v letních měsících, vyskytují se zejména na malých vodních tocích a bývají zasaženy malá území. (Zlín.eu, ©2023)

Zvláštní povodeň

Zvláštní povodeň představuje hrozbu v případě provozní havárie nebo protržení hrází u vodních děl Slušovice a Fryšták. Množství těchto provozních havárií je nízká, ale nějaké malé riziko představují. (Zlín.eu, ©2023)

Epidemie

Epidemie je výskyt infekčního onemocnění, kdy se v regionu zvýší nemocnost tímto onemocněním nad hranici obvyklou v dané lokalitě a období. Zdrojem mohou být velké stravovací podniky a výroby potravin, zdroje pitné vody, nízký hygienický standard, dlouhodobě působící přírodní katastrofy, šíření kontaktem mezi lidmi apod. Typickými příklady je salmonelóza, chřipka, Covid-19 apod. (Zlín.eu, ©2023)

Epizootie

Mezi epizootií patří nebezpečí zejména:

- Velkochov drůbeže v ORP Zlín: farma Kelníky, farma Zlín-Klečůvka, farmy mimo ORP Zlín, ohrožující SMZ v pásmu dozoru-Lechotice, Napajedla 1 a 2, Zádveřice-Raková,
- Velkochovy hospodářských zvířat: Zlín-Kudlov a Zlín-Štípa, Želechovice nad Dřevnicí, Velký Ořechov, Fryšták, Hvozdná, Březůvky, Tečovice, Mysločovice, Hostišová a Sazovice. (Zlín.eu, ©2023)

Vyhlášení pásem v případě nákazy:

- ochranné pásmo – dosahuje min. 3 km od centra nákazy
- pásmo dozoru – dosahuje min. 10 km od centra nákazy

Při vyhlášení krizového stavu při epidemii nebo epizootii se s evakuací obyvatelstva ve většině případů nepočítá. (Zlín.eu, ©2023)

Živelní pohromy

Představují nebezpečí, kterými mohou být obce v působnosti ORP Zlín postiženy. (lokální povodně, vichřice, námrazy, sněhové kalamity, obtížná vedra a sucha, sesuvy půdy, znečištění životního prostředí, virové onemocnění, mimořádně rozsáhlé požáry). (Zlín.eu, ©2023)

Narušení dodávek energií

Narušením dodávek energie lze rozumět především přerušení distribuce ropy a ropných produktů, elektřiny, plynu nebo tepelné energie. Zdrojem této krizové situace může být výpadek distribučního systému jednotlivých komodit v případě vzniku přírodních katastrof, technologických havárií nebo terorismu. Důsledky mohou spočívat v ohrožení zdraví obyvatelstva, kontaminaci potravin v důsledku výpadku dodávek elektrické energie, zvýšeném riziku požárů, nedostatku pitné vody, narušení infrastruktury a veřejného pořádku. (Zlín.eu, ©2023)

Havárie v silniční a železniční dopravě

Správní území ORP Zlín protíná jediná silnice I. třídy (I/49 z Vizovic do Otrokovic). Tato silnice je hustotou dopravy značně přetížená, což má za následek řadu dopravních nehod, hlavně mezi Zlínem a Otrokovicemi. (Zlín.eu, ©2023)

Terorismus

Při ochraně obyvatelstva je potřebné být připraven a reagovat na možný vznik terorismu. Na celém území ORP Zlín mohou být cílem tohoto útoku místa s větší koncentrací obyvatel. Např.: velká nákupní centra, nádraží, školy, místa soustředění obyvatel, společenské akce, sportovní akce apod. (Zlín.eu, ©2023)

9 ANALÝZA PŘIPRAVENOSTI OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ZLÍN NA VZNIK POVODNÍ

V této kapitole budou prezentovány jednotlivé prvky krizové připravenosti a dále největší hrozba pro ORP Zlín a tou jsou povodně.

9.1 Prvky krizové připravenosti

Krizové a havarijní plánování

Krizové a havarijní plánování slouží jako základní dokumenty při řešení MU velkého rozsahu, které si žádají vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu IZS (např. rozsáhlé úniky nebezpečných látek, hromadné dopravní nehody, epidemie, živelní pohromy, ale i povodně apod.). Tyto dokumenty napomáhají ke zmírnění nebo odstranění následků MU nebo případné havárie a stanovují postupy a metody k úspěšnému zvládnutí. (HZS ČR, ©2023)

Stěžejními dokumenty jsou:

- a) Krizový plán ORP Zlín,
- b) Havarijní plán ORP Zlín,
- c) Plán činnosti orgánů obce při vzniku MU,
- d) Plán krizové připravenosti školského zařízení. (HZS ČR, ©2023)

Prostředky varování

V ORP Zlín se nachází rotační sirény, elektronické sirény a místní informační systémy (dálkově ovládané rozhlas). Funkce místního rozhlasu je nástavbou Varovného informačního systému obyvatelstva města Zlína, který přednostně slouží k varování a vyrozumění obyvatelstva města Zlína při vzniku MU a KS. Dále je využíván pro informační hlášení nekomerčního charakteru na území konkrétních příměstských částí (Jaroslavice, Klečůvka, Kostelec, Kudlov, Lhotka-Chlum, Louky, Lužkovice, Prštné, Salaš, Malenovice, Mladcová, Příluky, Štípa, Velíková, U Majkáku). Celkem se ve správním obvodu nachází 233 koncových prvků varování. (Zlín.eu, ©2023)

Nouzové přežití

Pro nouzové ubytování a stravování jsou předem určené objekty. Mohou to být školy, tělocvičny, ubytovny apod. Počty těchto objektů jsou pravidelně aktualizovány a vedeny v havarijním plánu kraje. Dále HZS kraje disponuje soupravami nouzového přežití a dalším materiálem. Možností zajištění dalších nezbytných potřeb obyvatelstva při MU a KS disponuje HZS ZK také pohotovostními zásobami Správy státních hmotných rezerv. (Roční zpráva, ©2021)

Kolektivní ochrana

Kolektivní ochrana je zabezpečena formou využití přirozených ochranných vlastností staveb tzn. vytvoření improvizovaných úkrytů. Stálé tlakově odolné a neodolné úkryty jsou určeny pouze pro stav ohrožení státu a válečný stav. HZS kraje kontroluje a vede jejich evidenci. Počet stálých úkrytů v ORP Zlín je 11 a kapacita osob je 7350. Data jsou aktuální ke dni 31.12. 2021. (Roční zpráva, ©2021)

Protokol o výsledku kontroly obce

Spolupráce s krajským úřadem a ORP v oblasti KŘ spočívá převážně ve spolupráci při provádění kontrolní činnosti. Dále je ze strany jednotlivých ORP podávána informace o změnách v kontaktech do adresáře IKR a pravidelně jsou zasílány podklady k jednotlivým aktualizacím krizové dokumentace. Za rok 2021 byl počet kontrol obcí 0 a počet kontrol ORP byl 7. Takto nízký počet kontrol byl z důvodu pandemie COVID-19. (Roční zpráva, ©2021)

Povodňový plán ORP Zlín

Aktuálně platné povodňové plány pro toto území jsou dva. Prvním povodňovým plánem je povodňový plán ZK a druhým je digitální povodňový plán SO ORP Zlín.

Povodňový plán ZK je základní dokument k řízení ochrany před povodněmi na území kraje a je každoročně prověřován a aktualizován a to vždy 31. ledna téhož roku. Je podkladem pro rozhodování Povodňové komise ZK pro případy povodní, která ohrožují území více okresů. (Povodňový plán, b.r.)

Digitální povodňový plán SO ORP Zlín:

Srážkoměrné stanice – nachází se v lokalitě Lužkovice na stožáru na pravém břehu Dřevnice. Jedná se o nevyhřívavý srážkoměr MR2 se sběrnou plochou 200 cm² a je vybaveno zasíláním alarmových SMS. Další srážkoměrná stanice se nachází ve Zlín-Prštné na hasičské zbrojnici. (Digitální povodňový plán SO ORP Zlín, ©2023)

Ultrazvukové snímače vodní hladiny – jde se o bezkontaktní měření vodní hladiny a nachází se na mostě Čepkov, v Kostelci a Lužkovicích. (Digitální povodňový plán SO ORP Zlín, ©2023)

Charakteristika řeky Dřevnice

Řeka Dřevnice je významným tokem ve ZK. Pramení v Hostýnských vrších poblíž lokality na Loučkách a zleva ústí do Moravy v Otrokovicích. Mezi Kašavou a Slušovicemi je na řece Dřevnici vybudována vodní nádrž Slušovice, která slouží jako zdroj pitné vody pro oblast Zlínska a dále také za účelem regulace maximálních a minimálních průtoků. Spolu s vodní nádrží Fryšták spadají v ORP Zlín mezi významná vodní díla. (Digitální povodňový plán města Slušovice, ©2014)

Přítoky Dřevnice:

- 1) Pravostranné – Bezejmenný tok od Klečůvky, Vratišov, Lužkovický potok, Hvozdenický potok, Přílucký potok, Hraničná potok, Fryštácký potok, Pasecký potok, Prštenský potok, Chlumský potok, Hostišovský potok.
- 2) Levostranné – Liptovský potok, Obůrek, Jaroslavický potok, Kudlovský potok, Březinka, Slanický potok, Olšovský potok, Baláš, Hleděnovský potok. (Digitální povodňový plán města Slušovice, ©2014)

Ohroženým územím řekou Dřevnice je Kašava, Slušovice, Lípa, Želechovice, Zlín, Otrokovice.

10 SWOT ANALÝZA

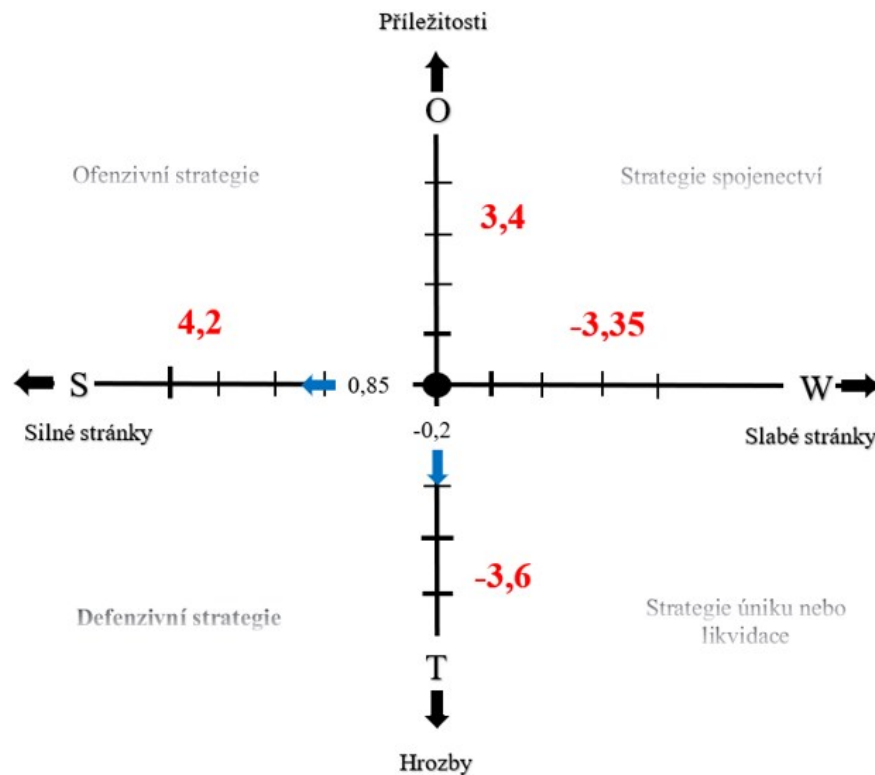
Za účelem posouzení připravenosti obce s rozšířenou působností Zlín na vznik povodní byla použita metoda „SWOT analýza“. Využívá se ke zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které ovlivňují úspěšnost organizace. Konkrétně poukazuje na silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats).

		Parametr	Body	Váha	Výsledek
Vnitřní prostředí	Silné stránky	Krizové havarijní plánování pro povodně	5	0,4	2
		Přístup k informacím o stavu vodních toků	4	0,1	0,4
		Zkušenost s řešením povodní z minulosti	3	0,2	0,6
		Technika HZS kraje	4	0,3	1,2
			<1;5>	Σ 1	Σ 4,2
	Slabé stránky	Malá vzdělanost a informovanost obyvatel	-3	0,35	-1,05
		Webové stránky digitálního povodňového plánu ORP Zlín	-2	0,15	-0,3
		Nedostatečné množství zásob a materiálu pro MU	-4	0,5	-2
				<-1;-5>	Σ 1
	Suma vnitřního prostředí				

Tabulka 1 Vnitřní prostředí (Vlastní, 2023)

		Parametr	Body	Váha	Výsledek
Vnější prostředí	Příležitosti	Získání finančních prostředků pro zlepšení připravenosti na povodně	3	0,2	0,6
		Využití dotačních programů	3	0,2	0,6
		Zvýšení informovanosti obyvatel	3	0,2	0,6
		Zlepšení spolupráce správními orgány	4	0,4	1,6
			<1;5>	Σ 1	Σ 3,4
	Hrozby	Nedodržení plánů krizové a havarijní dokumentace	-3	0,2	-0,6
		Možnost vzniku povodní z neočekávaného zdroje	-3	0,3	-0,9
		Nárůst intenzity srážek v důsledku klimatických změn	-4	0,5	-2
				<-1;-5>	Σ 1
	Suma vnějšího prostředí				

Tabulka 2 Vnější prostředí (Vlastní, 2023)

Graf 1 Strategie řízení (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Výsledné hodnoty vyšly $(-0,2; 0,85)$, což značí dle strategie řízení defenzivní strategii. Jde o strategii silného podniku, který se ale nachází v nepříznivém prostředí. Silná pozice by se měla využít např. na zastrašení konkurence či úniku do bezpečnějšího prostředí.

Návrh na zlepšení současné situace

Na základě vyhodnocení metody „SWOT analýza“, která byla provedena na připravenost obce s rozšířenou působností Zlín zejména na vznik povodní jsou kroky na zlepšení současné situace následující:

- Zlepšit informování obyvatel o riziku povodní a opatřeních např. prostřednictvím informačních letáků nebo webových stránek.
- Zvýšit vzdělanost obyvatel – konání pravidelných akcí a školení o tom, jak se chránit před povodněmi a jak se v případě povodní správně chovat.

- Zlepšení komunikace mezi obcemi – v případě povodní je klíčová rychlá a efektivní komunikace mezi obcemi. Díky tomu by mohla být vytvořena koordinace mezi obcemi, které jsou ohroženy povodněmi, aby se v případě vzniku povodní mohly rychle a účinně koordinovat.
- Získání finančních prostředků pro zlepšení připravenosti na povodně. Toho lze dosáhnout prostřednictvím žádostí o dotace od státních orgánů apod. a také prostřednictvím spolupráce s místními podniky a firmami.
- Zajištění dostatečného množství zásob a materiálu pro nouzové situace. Toho lze dosáhnout např. prostřednictvím pravidelného plánování a kontroly zásob. Dále na základě spolupráce s místními podniky a firmami které mohou poskytnout potřebné zdroje.
- Vylepšení webových stránek digitálního povodňového plánu obce s rozšířenou působností Zlín.

Výše uvedené kroky by mohly pomoci zlepšit situaci při vzniku povodní v obci s rozšířenou působností Zlín a minimalizovat tak rizika povodní v budoucnu.

11 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Součástí praktické části bakalářské práce je anonymní dotazník, který obsahuje dvacet jedna otázek. Tato metoda byla zvolena za účelem zjištění znalostí obyvatel města Zlína v problematice ochrany OO. První část otázek dotazníku se zaměřuje na začlenění tázaných osob podle jejich pohlaví, věku a dosaženého vzdělání. Další část již klade důraz na „všeobecný rozhled“ obyvatel v problematice OO.

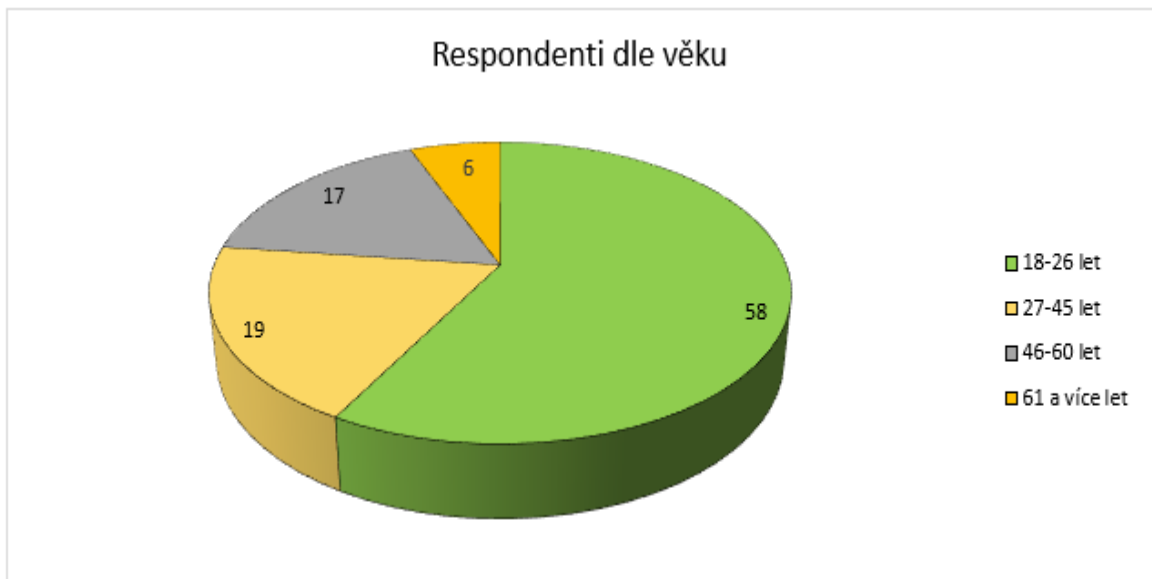
11.1 Parametry průzkumu

Do dotazníkového šetření se zapojilo celkem 100 obyvatel města Zlína, z toho 60 obyvatel tvořily ženy, což činí 60 % všech dotazovaných a zbytek 40 % tvořili muži.

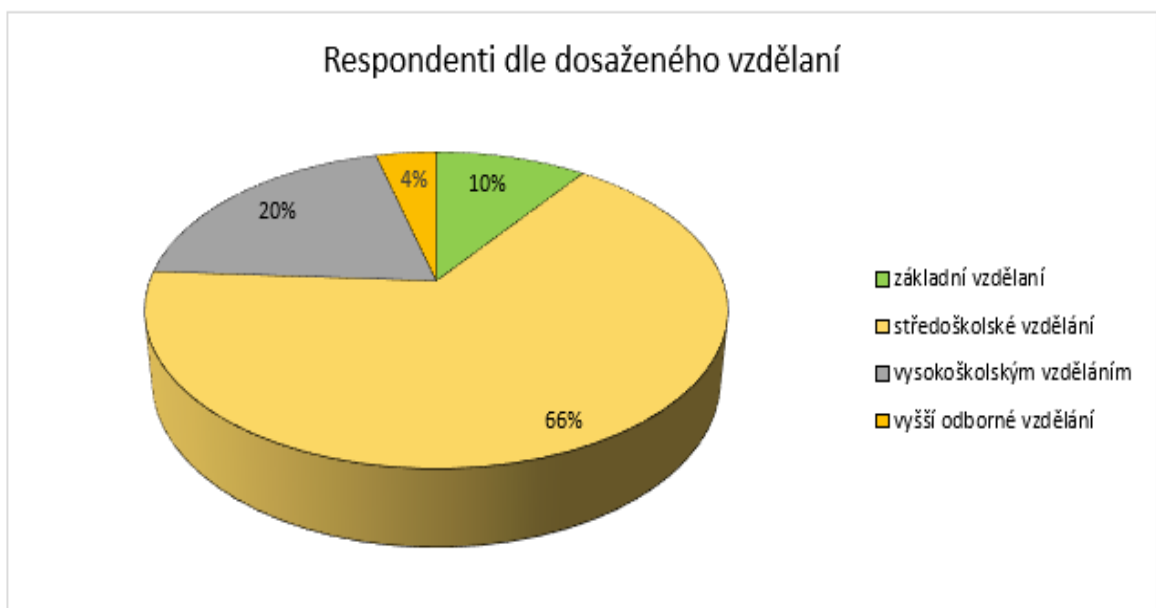
Graf 2 Respondenti dle pohlaví (Vlastní, 2023)

Na grafu č.3 níže, lze vidět, že nejvíce početnou skupinou, která se zúčastnila průzkumu jsou lidé ve věku 18-26 let, a to v počtu 58 lidí. Ve skupině v rozmezí 27-45 let se zúčastnilo 19 lidí a o dva méně tedy 17 lidí bylo v rozmezí 46-60 let. Nejmenší část dotazovaných tvořili lidé ve věku 61 a více let.

Graf 3 Respondenti dle věku (Vlastní, 2023)

V grafu č.4 níže, lze vidět, že víc jak polovina dotazovaných (66 %) tvořili lidé, kteří mají dokončené středoškolské vzdělání. Další skupinou byli lidé s vysokoškolským vzděláním (20 %), se základním vzděláním se zapojilo 10 % lidí a nejméně lidí (4 %) uvedlo vyšší odborné vzdělání.

Graf 4 Respondenti dle dosaženého vzdělání (Vlastní, 2023)

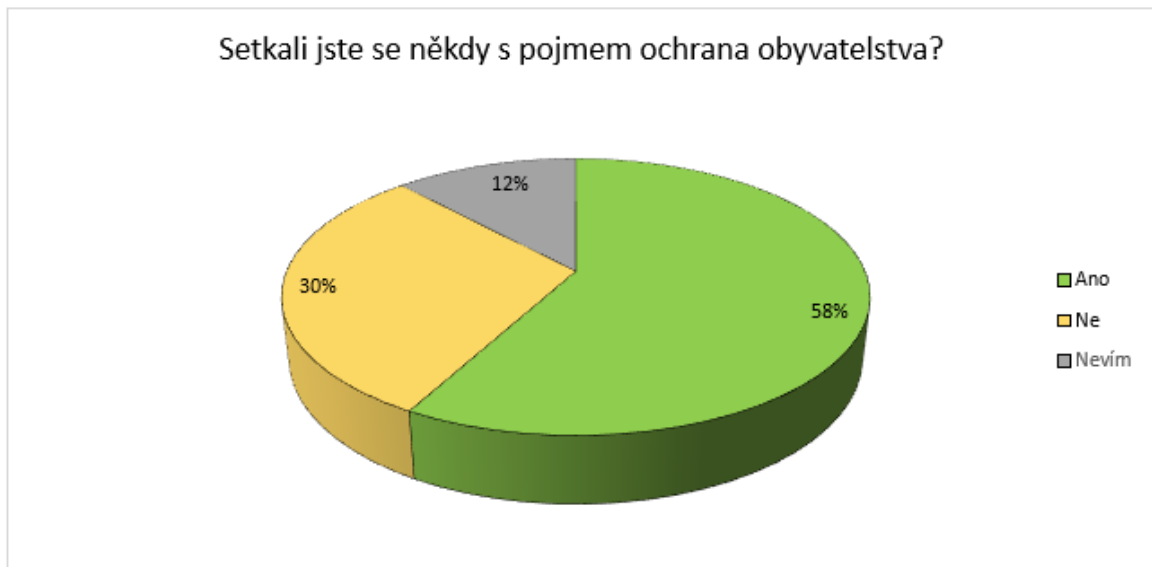
11.2 Vyhodnocení jednotlivých otázek

Výsledky dotazníku z jednotlivých otázek jsou uvedeny ve formě „koláčových“ grafů a následně jsou vyhodnoceny.

OTÁZKA Č.1

Setkali jste se někdy s pojmem ochrana obyvatelstva?

Ano/Ne/Nevím

Graf 5 Pojem ochrana obyvatelstva (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Na tuhle otázku 58 % dotazovaných odpovědělo, že se někdy s pojmem OO setkali. 30 % dotazovaných odpovědělo, že se s pojmem nikdy neseťkali a 12 % dalo, že neví, zda se s pojmem někdy setkali.

OTÁZKA Č.2

Pokud ano, kde? Pokud ne – napište ne.

Vyhodnocení

Pokud dotazovaní odpověděli, že se s pojmem OO někdy setkali, měli v otázce č. 2 odpovědět „Kde se s tímto pojmem setkali?“. Odpovědi byly různé, ale nejvíce respondentů odpovědělo, že se s pojmem OO setkali ve škole (nejvíce na vysoké). Další častou odpovědí byly zprávy v televizi. A méně časté odpovědi byly v zaměstnání, v reálném životě, na sociálních sítích, na internetu a na vojně.

OTÁZKA Č. 3

Víte, co znamená mimořádná událost či krizová situace?

Ano/Ne

Graf 6 Mimořádná událost či krizová situace (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Na tuto otázku většina respondentů (92 %) odpovědělo, že ví, co znamená MU či KS a pouhých 8 % označili odpověď „Ne“.

OTÁZKA Č. 4

Víte, jak se v těchto situacích chovat?

Ano/Ne

Graf 7 Jak se v takových situacích chovat (Vlastní, 2023)

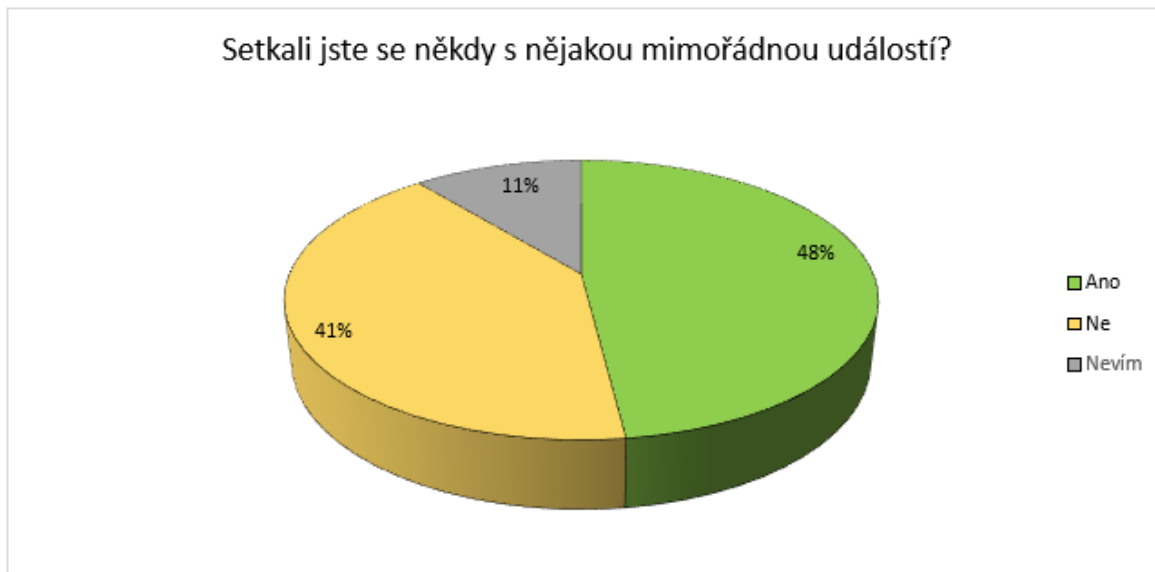
Vyhodnocení

Další navazující otázka zněla, zda Ví, jak se v takových situacích, popřípadě chovat. 32 % zaškrtnulo odpověď „Ano“ a 68 % dalo odpověď „Ne“.

OTÁZKA Č. 5

Setkali jste se někdy s nějakou mimořádnou událostí?

Ano/Ne/Nevím

Graf 8 Setkali jste se někdy s nějakou mimořádnou událostí (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Necelá polovina respondentů (48 %) odpověděla „Ano“, 41 % zaškrtnulo odpověď „Ne“, že se ještě s žádnou MU nikdy neseťkali a pouze 11 % dalo odpověď „Nevím“.

OTÁZKA Č. 6

Pokud jste se setkali, tak s jakou? Pokud ne – napište ne.

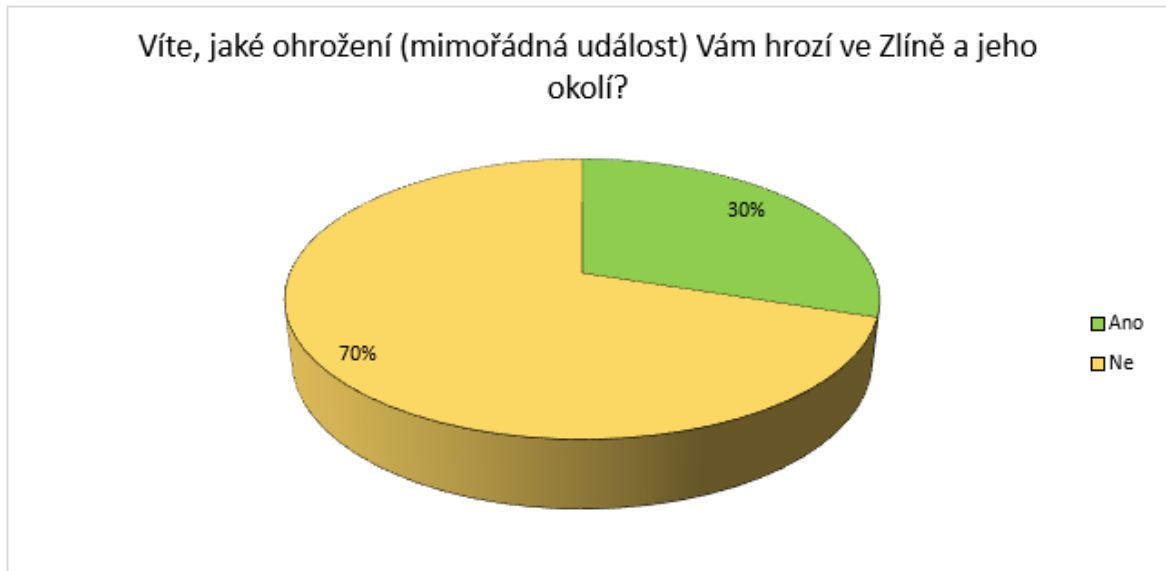
Vyhodnocení

Dotazovaní měli možnost uvést kde se s MU setkali. Většina respondentů napsala, že se s ní setkali při pandemii COVID – 19, další početnou odpovědí byly povodně nebo tornádo na Jižní Moravě. Malé % lidí pak odpovědělo při požáru nebo úniku nebezpečné látky.

OTÁZKA Č. 7

Víte, jaké ohrožení (mimořádná událost) Vám hrozí ve Zlíně a jeho okolí?

Ano/Ne

Graf 9 Jaké ohrožení hrozí ve Zlíně (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Většina dotazovaných (70 %) neví, jaká MU jim hrozí ve svém blízkém okolí a jen 30 % odpovědělo „Ano“.

OTÁZKA Č. 8

Pokud víte, napište jaké? Pokud ne – napište ne.

U těch respondentů, co odpovědělo, že ví, co jim hrozí ve svém okolí za MU, byla položena otázka, jaká MU jim hrozí. Většina z dotazovaných si myslí, že největší předpoklad vzniku MU v jejich blízkém okolí je u povodně. Za připomenutí stojí i nebezpečí požáru a přírodní živly. Výjimečně se objevily odpovědi jako teroristický útok, železniční nehody, válka kvůli Ukrajině, únik nebezpečných látek ze zimního stadionu nebo epidemie.

OTÁZKA Č. 9

Signál „Všeobecná výstraha“ víte jakou má podobu?

Ano/Ne

Graf 10 Všeobecná výstraha (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Více jak polovina respondentů (60 %) ví, jakou má podobu varovný signál „všeobecná výstraha“ a další dotazovaní (40 %) nemají ponětí.

OTÁZKA Č. 10

Víte, co znamená evakuace?

Ano/Ne

Graf 11 Evakuace (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

V grafu č. 11 lze vidět, že téměř 97 % obyvatel ví, co znamená evakuace, což jsou skoro všichni dotazovaní a jenom pouhé 3 % tázaných to neví.

OTÁZKA Č. 11

Pokud ano, napište, co to znamená? Pokud ne – napište ne

Vyhodnocení

Pro ty respondenty, co odpověděli, že ví, co evakuace znamená měli ve zkratce napsat definici. Překvapením bylo, že většina respondentů tuhle definici vědělo. Většinou se opakovaly odpovědi typu: přemístění osob z ohroženého místa MU nebo KS do bezpečného místa a vzít si s sebou ty nejnnutnější věci, přemístění osob do bezpečí, dostat lidi z prostoru kde hrozí nebezpečí do bezpečného místa (např. v případě požáru evakuovat lidi z budovy) a přemístění osob a zvířat z ohrožených míst do míst s náhradním ubytováním a stravováním.

OTÁZKA Č. 12

Víte, kde se ve Zlíně nachází evakuační místa?

Ano/Ne

Graf 12 Evakuační místa ve Zlíně (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Z grafu č. 12 je patrné, že na otázku, kde se ve Zlíně nachází evakuační místo, odpovědělo 70 % dotazovaných, že tuto informaci neznají. Zbýlých 30 % respondentů odpovědělo, že vědí, kde se nějaké evakuační místo nachází.

OTÁZKA Č. 13

Pokud víte, napište, kde se nachází? Pokud ne – napište ne.

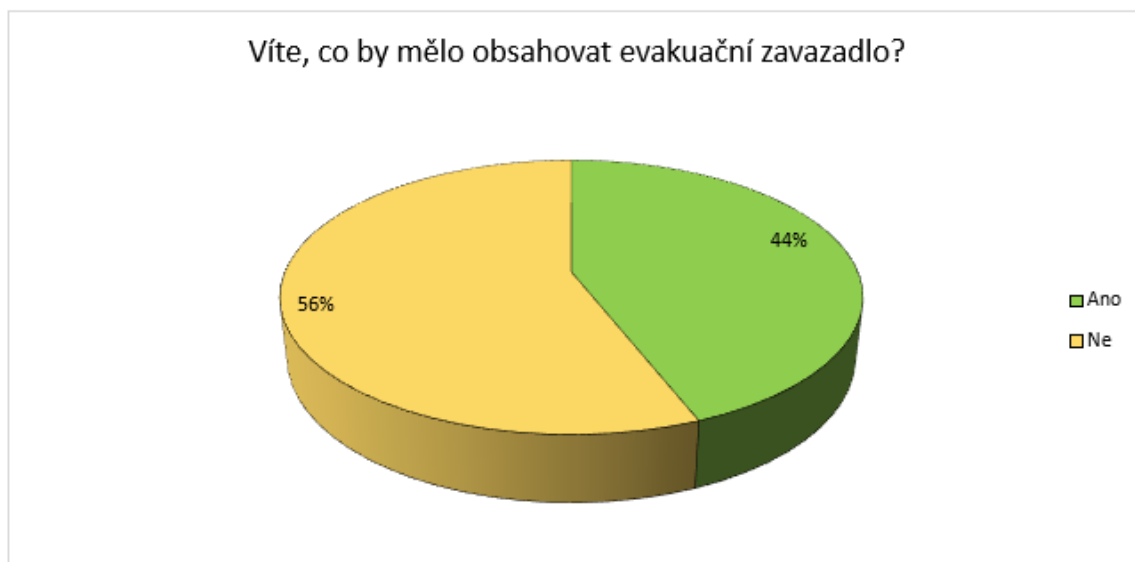
Vyhodnocení

V případě, že respondenti odpověděli na otázku „Ano“, měli napsat, kde se evakuační místo nachází. Pokud v předchozí otázce odpověděli „Ne“ stačilo do této otázky napsat „Ne“. Z těch, co věděli, kde se evakuační místo ve Zlíně nachází odpověděli různě. Mezi časté odpovědi bylo evakuační místo Zlín – ZŠ Okružní. Další odpovědi bylo, ZŠ Kvítkova a ZŠ Komenského II.,

OTÁZKA Č. 14

Víte, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo?

Ano/Ne

Graf 13 Obsah evakuačního zavazadla (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Na otázku, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo odpovědělo 56 % dotazovaných, že neví, co by mělo a zbylá část respondentů (44 %) odpovědělo, že vědí.

OTÁZKA Č. 15

Pokud ano, napište, co by mělo obsahovat? Pokud ne – napište ne.

Vyhodnocení

V případě, že respondenti odpověděli na otázku č.14 odpovědí „Ano“, měli napsat, „co by takové evakuační zavazadlo mělo obsahovat?“. Podle odpovědí je patrné, že spousta dotazovaných považuje za důležité věci něco jiného než ostatní a jsou i takoví kteří by si s sebou sbalili i věci, které nejsou potřeba.

Nejčastější odpovědi na otázku byly léky, doklady, oheň, trvanlivé potraviny, balená voda, hygienické potřeby, nabíječka, lékárnička, hotovost, ešus, přístroje, zápalky, baterka, kapesní nůž, důležité oblečení a nabíječka.

OTÁZKA Č. 16

Myslíte si, že jste dostatečně informováni ze strany města ohledně problematiky ochrany obyvatelstva?

Ano/Ne/Nevím

Graf 14 Informovanost ze strany města (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

Na otázku č. 16 měli možnost dotazovaní odpovědět, zda si myslí, že jsou dostatečně informováni ze strany města ohledně problematiky OO. 71 % dotazovaných odpovědělo, že nejsou dostatečně informováni, 24 % odpovědělo, že neví, zda jsou dostatečně informováni a jenom 5 % lidí odpovědělo, že jsou informováni dostatečně.

OTÁZKA Č. 17

Zúčastnili jste se nějaké akce pro veřejnost s problematikou ochrany obyvatelstva?

Ano/Ne

Graf 15 Účast akce pro veřejnost s problematikou ochrany obyvatelstva (Vlastní, 2023)

Vyhodnocení

U této otázky 94 % dotazovaných odpovědělo, že se nikdy žádné akce pro veřejnost nezúčastnili a jenom 6 % uvedlo odpověď „Ano“.

OTÁZKA Č. 18

Pokud ano, napište, kde jste se zúčastnili? Pokud ne – napište ne.

Vyhodnocení

Poslední otázka dotazníkového šetření byla určena pro ty, co na otázku č. 17 odpovědělo „Ano“. Otázka zněla, kde se zúčastnili nějaké akce pro veřejnost v rámci problematiky ochrany obyvatelstva. Odpovědi dotazovaných: Beseda IZS, na základní škole, u HZS a v rámci školení pro školy a školky. Pár dotazovaných odpovědělo, že se nikdy nezúčastnili, ale že by moc rádi takovou akci uvítali a další dotazovaní odpověděli, že ani neví, že takové akce probíhají.

NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Z výše uvedeného dotazníkového šetření, které bylo primárně zaměřeno na zjištění informovanosti a znalostí obyvatel města Zlína ve věkovém rozmezí od 18 do 61 a více let v problematice ochrany OO a krizového řízení, lze usoudit, že znalosti obyvatelstva nejsou adekvátní a nejsou na vyhovující úrovni. Dále je dobré zmínit, že obyvatele nemají dostatečné povědomí o nebezpečí, které jim hrozí ve svém blízkém okolí.

Obyvatele by měli mít základní vědomosti této problematiky v povědomí a měli by alespoň vědět, jaké základní věci by mělo obsahovat evakuační zavazadlo v případě, opuštění svého bydliště, jakou má podobu signál „Všeobecná výstraha“ nebo jaká ohrožení jim hrozí v jejich blízkém okolí a kde se, popřípadě nachází evakuační místa.

Na základě výše uvedených skutečností, lze doporučit pro zvýšení úrovně znalostí a informovanosti obyvatel města Zlína následující:

- Obohatit školní osnovy o výuku základních informací v oblasti ochrany obyvatelstva
- Zavést pravidelné návštěvy dětí ke složkám IZS
- Zavést více akcí pro veřejnost s tematikou ochrany obyvatelstva

Jako první je doporučeno, aby se obohatila výuka na základních a středních školách, která by se dotýkala oblasti ochrany obyvatelstva a to např. zavedením volitelného předmětu pro některé ročníky, protože z odpovědí z dotazníkového šetření lze říct, že se s velkou částí informací ohledně krizového řízení a ochrany obyvatelstva žáci setkávají až na vysoké škole. Druhým doporučením je, zavedení pravidelných návštěv dětí u složek IZS. Tím je myšleno, že by se školy mohly dohodnout s blízkými stanicemi jednotlivých složek IZS. HZS, PČR a poskytovatelé ZZS by studentům předali znalosti v oblasti první pomoci, bezpečnosti a ochrany obyvatelstva např. formou besedy nebo by je, popřípadě zapojili do různých programů, které pořádají. Posledním doporučením je zavedení více akcí pro veřejnost s tematikou ochrany obyvatelstva. V dotazníku někteří dotazovaní uvedli, že by takové akce rádi uvítali.

ZÁVĚR

Pro obec s rozšířenou působností Zlín mohou být mimořádné události velkou výzvou. Při takových událostech je důležité, aby obec s rozšířenou působností Zlín byla připravena na rychlou a efektivní reakci, která minimalizuje škody a chrání obyvatele, majetek i životní prostředí.

Bakalářská práce byla primárně zaměřena na hrozby a rizika správního obvodu obce s rozšířenou působností Zlín, analýze připravenosti obce na vybranou mimořádnou událost a následně na vypracování návrhu na zlepšení současné situace. Práce byla celkem členěna do dvou hlavních částí.

V první části (teoretická část) práce byl popsán právní rámec, který se dotýká bezpečnosti ČR, ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Dále byla rozebrána terminologie – konkrétně bezpečnost, hrozby a rizika, bezpečnostní prostředí, bezpečnostní systém ČR a bezpečnostní politika státu. Následně byla věnována pozornost kapitole ochrany obyvatelstva a její koncepcí do roku 2025 s výhledem do roku 2030. V poslední řadě byla v obecné rovině rozebrána připravenost obce s rozšířenou působností na mimořádné události a krizové situace.

V druhé části (praktická část) bylo analyzováno území obce s rozšířenou působností Zlín, charakteristika samotného Zlína, tedy jeho demografická část, infrastruktura, kanalizační síť a největší mimořádná událost za posledních dvacet let, která se na území města Zlína vyskytla. Šlo o požár v areálu Svitů, kdy hlavní příčinou byla závada na rozvodové síti. Další kapitolou bylo nastínění sil a prostředků, které jsou důležité ke zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací. Mezi tyto síly patří složky IZS tedy HZS ČR, JSDH, ZZS a PČR. Další částí práce byl přehled možných zdrojů rizik, které ve Zlíně a v obci s rozšířenou působností Zlín hrozí a následně byla vypracována analýza připravenosti obce na vznik povodní a návrh na zlepšení současného stavu. Nejprve byly prezentovány prvky krizové připravenosti, které jsou stěžejní pro připravenost obce nebo obce s rozšířenou působností a poté byla použita metoda „SWOT analýza“ díky, které byly zjištěny možné nedostatky.

Poslední částí je vypracovaný dotazník, který je vyhodnocen slovně i graficky. Za pomoci kladených otázek byla zjišťována úroveň znalostí obyvatel v problematice ochrany obyvatelstva a informovanost ze strany města. Z dotazníku je zřejmé, že znalosti obyvatel ani jejich informovanost nejsou na přijatelné úrovni a že je třeba učinit zlepšení. Na základě výsledků z dotazníku byl zpracován návrh a doporučení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Administrativní mapa správního obvodu Zlín. ČSÚ [online]. Praha: ČSÚ, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/11284/17867931/7213m01.jpg/8ba913c4-a313-4ff3-9c29-b3dcfa2be0d2?version=1.0&t=1413533319345>

Audit národní bezpečnosti. *Vláda ČR* [online]. Praha: Vláda ČR, 2023 [cit. 2023-05-01].

Dostupné z: <https://icv.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>

Bezpečnostní politika státu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha:

Ministerstvo vnitra České republiky, c2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>

Bezpečnostní politika. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. Praha:

MZV ČR, b.r. [cit. 2023-03-12]. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/index.html

BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obrana a strategie* [online].

Brno: Univerzita obrany, 2011 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z:

<https://www.obranaastrategie.cz> › files

Bezpečnostní strategie České republiky. *Vláda České republiky* [online]. Praha: Vláda ČR,

c2009-2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenovevlady/historie-minulych-klad/bezpecnostni-strategie-ceske-republiky-2157/>

Bezpečnostní strategie ČR. Praha: MV ČR, 2015. s.8 ISBN 978-80-7441-005-5.

ČESKO Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, In: Sbíрка zákonů ČR 2008 [cit.

2023-03-12], Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění

pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů ČR 1998 [cit. 2023-03-12]. 1998, Dostupný také z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-1101998>, Dostupný také z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

ČESKO. Ústavní zákon č.1/1993 Sb. Ústava České republiky. In: Sbíрка zákonů ČR 1993

[cit. 2023-03-12]. 1998, Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. In: Sbíрка zákonů ČR 2001 [cit.

2023-03-12]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-3281998>, Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO. Vyhláška č. 380/2002 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In: Sbírka zákonů ČR 2002 [cit. 2023-03-12]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380> Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů ČR 2000 [cit. 2023-03-12]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO. Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR 1999 [cit. 2023-03-12]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů ČR 2000 [cit. 2023-03-12]. 1998, Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon. In: Sbírka zákonů ČR 2000 [cit. 2023-03-12]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů ČR 2000 [cit. 2023-03-12]. 1998, Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>

ČESKO. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů ČR 2001 [cit. 2023-03-12]. 1998, Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>

ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), In: Sbírka zákonů ČR 2015 [cit. 2023-03-12], Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

ČESKO. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), In: Sbíрка zákonů ČR 2011 [cit. 2023-03-12], Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>

ČESKO. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, In: Sbíрка zákonů ČR 2011 [cit. 2023-03-12], Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>

ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, [cit. 2023-03-12], Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133/zneni-20220101>

Deset let uplynulo od požáru 103. budovy v areálu Svitů ve Zlíně. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: GŘ HZS ČR, c2023 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/deset-let-uplynulo-od-pozaru-103-budovy-v-arealu-svitu-ve-zline.aspx?fbclid=IwAR3Akp7zTcLIV5cFTj5gLTDI6E0SEp-sQ0Q7WU14D7ZRydBFJgTeYWg-tiI>

HAVARIJNÍ PLÁNOVÁNÍ. *HZS ČR* [online]. Zlín: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-havarijni-planovani-havarijni-planovani.aspx>

HISTORIE ZLÍNA. *IC – Zlín* [online]. Zlín: Turistický informační portál města Zlína, b.r. [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24957-historie-zlina>

Hlášení místního rozhlasu. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/hlaseni-mistniho-rozhlasu-0>

Hrozba. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, c2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/hrozba.aspx>

Charakteristika kraje. *ČSÚ* [online]. Praha: ČSÚ, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_zlin

Charakteristika SO ORP Zlín. *ČSÚ* [online]. Praha: ČSÚ, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_zlin

Charakteristika správního obvodu v působnosti ORP Zlín: Interní dokumenty. Magistrát města Zlína, Oddělení krizového řízení a obrany [cit. 2023-04-18].

In: GUS, Martin. *Understanding Homeland Security*. Second edition. Los Angeles: SAGE, 2017, s. 179. ISBN 9781506346137.

In: KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ ml. a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního

a bezpečnostního inženýrství, 2013, s. 4–5. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-134-7.

In: PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. 2. přepracované a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. s. 179-180. ISBN 9788073807832.

In: ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019, s. 5-144. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.

Krizový štáb obce. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/infomace-pro-obce-krizovy-stab-obce.aspx>

Městská policie Zlín. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/mestska-policie-zlin>

O HZS Zlínského kraje. *Ze života IZS* [online]. Martin Kramer, c2023 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.zezivotaizs.cz/2023/01/o-hzs-zlinskeho-kraje/>

O NEMOCNICI. *KNTB* [online]. Zlín: KNTB, b.r. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.kntb.cz/o-nemocnici>

OBVODNÍ ODDĚLENÍ ZLÍN. *Policie ČR* [online]. Praha: Policie ČR, c2023 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-zlin-113085.aspx>

Ochrana obce před povodněmi. *Vzdělání členů SH ČMS* [online]. SH ČMS, c2014 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=178&subhead=491>

Ochrana obce před požáry. *Vzdělání členů SH ČMS* [online]. SH ČMS, c2014 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=178&subhead=490>

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015, s.1-16. ISBN 978-80-86466-62-0

OCHRANA OBYVATELSTVA. *HZSČR* [online]. Praha: GŘHZSČR, c2023 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

OCHRANA OBYVATELSTVA. *MŠMT* [online]. Praha: MŠMT, c2013 – 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/ochrana-obyvatelstva>

PLÁN DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI PRO ÚZEMÍ MĚST ZLÍN A OTROKOVICE A OBCÍ BĚLOV, ŽELECHOVIC NAD DŘEVNICÍ A HVOZDNÁ NA OBDOBÍ 2021-2027 POČET OBYVATEL OBCE FRYŠTÁK. *Mistopisy.cz* [online]. Valašské Meziříčí: WANET, b.r. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z:

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10323/frystak/pocet-obyvatel/>

PORADA, Viktor. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019, s. 40-76. ISBN 978-807-3807-580.

POVODŇOVÝ PLÁN SO ORP ZLÍN. *Digitální povodňový plán SO ORP Zlín* [online]. Zlín: Ministerstvo životního prostředí, Český úřad zeměměřický a katastrální, Český statistický úřad, Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, v.v.i [cit. 2023-04-28].

Dostupné z: <https://www.edpp.cz/povodnovy-plan/orpzlin/>

Povodňový plán Zlínského kraje. *Povodeň.kr-zlinsky* [online]. Zlín: Krajský úřad Zlínského kraje, b.r. [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://povoden.kr-zlinsky.cz/>

Požár Svitlu ve Zlíně. *HZS ČR* [online]. Zlín: GŘ HZS ČR, c2023 [cit. 2023-04-18].

Dostupné z:

<https://www.hzscr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?id=1270761&docname=16.JPG>

Požární ochrana. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-17].

Dostupné z: <https://www.zlin.eu/pozarni-ochrana>

Požární ochrana. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-18].

Dostupné z: <https://www.zlin.eu/pozarni-ochrana>

Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva. *HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>

PŘEHLED MOŽNÝCH ZDROJŮ RIZIK A ANALÝZA OHROŽENÍ ORP Zlín.

In: *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z:

<https://www.zlin.eu/file/628255f932aaa152325f4788>

Obvodní oddělení PČR Zlín. *Policie ČR* [online]. Praha: Policie ČR, c2023 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-zlin-113085.aspx>

Přehled zdrojů rizik. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-23].

Dostupné z: <https://www.zlin.eu/prehled-zdroju-rizik>

Připravenost obce na mimořádné události a krizové situace. *Vzdělání členů SH*

ČMS [online]. SH ČMS, c2014 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=178>

Příručka pro starosty obcí k řešení mimořádných a krizových situací. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2018 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prirucky.aspx>

Roční zpráva o stavu PO 2021. *HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocnizprava-o-stavu-po-2021-pdf.aspx>

Rozdělení komunikací na území města Zlína. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/rozdeleni-komunikaci-na-uzemi-mesta-zlina>

Řeka Dřevnice, říčka Trnávka a říčka Všeminka. *Digitální povodňový plán města Slušovice* [online]. Slušovice: MěÚ slušovice, c2014 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: http://zlinaky.dppcr.cz/web_585777/index.html?ika_trnavka.htm

Security system of the Czech Republic. *Security information service* [online]. Praha: Security information service (BIS), c2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.bis.cz/security-system-of-the-czech-republic/>

Sídlo krajského ředitelství hasičská stanice C3. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: GŘ HZS ČR, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?physid=1238215&docname=DJI_0375-Edit.jpg

Správní obvod Zlín. *ČSÚ* [online]. Praha: ČSÚ, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11284/17867931/7213.gif/ce4bb222-9140-493d-a313-752daff35c8e?version=1.0&t=1413532542420>

Strategie územní správního obvodu ORP ZLÍN. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, c2015 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/shared/clanky/5437/ZI%C3%ADn.pdf>

Symboly a ocenění města. *Zlín* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/symboly-a-oceneni-mesta>

Technika na stanici Zlín. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: GŘ HZS ČR, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/technika-na-stanici-zlin.aspx>

Terminologický slovník – krizové řízení a plánování obrany státu. *MV ČR* [online]. Praha: MV ČR, c2016 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planovani-obrany-statu.aspx>

Úkoly obcí v oblasti ochrany obyvatelstva. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: GŘ HZS ČR, c2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukoly-obci-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>

Úkoly obcí v oblasti ochrany obyvatelstva. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023 [cit. 2023-03-12].

Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukoly-obci-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ZLÍNĚ. *IC – Zlín* [online]. Zlín: Turistický informační portál města Zlína, b.r. [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24990-zakladni-informace-o-zline>

Základní informace. *ZZS ZK* [online]. Zlín: ZZS ZK, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <http://www.zzszyk.cz/zakladni-informace/>

Zlín. *Mistopisy.cz* [online]. Valašské Meziříčí: WANET, b.r. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10322/zlin/>

Zlínský kraj. *Mistopisy.cz* [online]. Valašské Meziříčí: WANET, b.r. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/kraj/13/zlinsky/>

Znak města a Městská vlajka. *Zlín.eu* [online]. Zlín: Magistrát města Zlína, c2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/symboly-a-oceneni-mesta>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CZT	Centrální zásobování teplem
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HOPKS	Hospodářské opatření pro krizové stavy
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
KI	Kritická infrastruktura
KKO	Krizová karta obce
KS	Krizová situace
KŠ	Krizový štáb
MP	Městská policie
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NATO	Severoatlantická aliance
OO	Ochrana obyvatelstva
OPIS	Operační a informační středisko
ORP	Orgán s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PaPFO	Právnícké a podnikající fyzické osoby
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícké osoby
PO	Požární ochrana
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SO	Stavební objekt

VN	Vysoké napětí
ZK	Zlínský kraj
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Administrativní mapa správního obvodu Zlín (ČSÚ, ©2023).....	37
Obrázek 2 Správní obvod Zlín (ČSÚ, ©2023)	39
Obrázek 3 Znak města Zlína (Zlín.eu, ©2023).....	39
Obrázek 4 Městská vlajka Zlína (Zlín.eu, ©2023)	40
Obrázek 5 Dopravní poloha obcí SO ORP Zlín (SMOR ČR, ©2023).....	41
Obrázek 6 Zásah HZS při požáru areálu Svitů ve Zlíně (HZS ČR, ©2023)	44
Obrázek 7 Požární stanice Zlín – kat. C3 (HZS ČR, ©2023).....	45
Obrázek 8 Obvodní oddělení PČR (HZS ČR, ©2023).....	46

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 SWOT analýza (Vlastní, 2023).....	55
Tabulka 2 SWOT analýza (Vlastní, 2023).....	55

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Strategie řízení (Vlastní, 2023)	56
Graf 2 Respondenti dle pohlaví (Vlastní, 2023)	58
Graf 3 Respondenti dle věku (Vlastní, 2023)	59
Graf 4 Respondenti dle dosaženého vzdělání (Vlastní, 2023)	59
Graf 5 Pojem ochrana obyvatelstva (Vlastní, 2023)	60
Graf 6 Mimořádná událost či krizová situace (Vlastní, 2023)	61
Graf 7 Jak se v takových situacích chovat (Vlastní, 2023)	61
Graf 8 Setkali jste se někdy s nějakou mimořádnou událostí (Vlastní, 2023)	62
Graf 9 Jaké ohrožení hrozí ve Zlíně (Vlastní, 2023)	63
Graf 10 Všeobecná výstraha (Vlastní, 2023)	64
Graf 11 Evakuace (Vlastní, 2023)	64
Graf 12 Evakuační místa ve Zlíně (Vlastní, 2023)	65
Graf 13 Obsah evakuačního zavazadla (Vlastní, 2023)	66
Graf 14 Informovanost ze strany města (Vlastní, 2023)	67
Graf 15 Účast akce pro veřejnost s problematikou ochrany obyvatelstva (Vlastní, 2023)	68

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Vážené respondentky, vážení respondenti,

Jmenuji se Šárka Kašpárková a jsem studentka Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Studuji 3. ročník bakalářského studia. Tématem jsou Mimořádné události a obec s rozšířenou působností Zlín.

Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění krátkého a anonymního dotazníku, který poslouží k praktické části mé práce.

Děkuji za Váš čas a ochotu.

- 1) Jaké je Vaše pohlaví?
 - Muž
 - Žena
- 2) Kolik Vám je let?
 - 18-26
 - 27-45
 - 46-60
 - 61 a více
- 3) Nejvyšší dosažené vzdělání?
 - Základní
 - Středoškolské
 - Vyšší odborné
 - Vysokoškolské
- 4) Setkali jste se někdy s pojmem ochrana obyvatelstva?
 - Ano
 - Ne
 - Nevím
- 5) Pokud ano, kde? Pokud ne – napište ne.
- 6) Víte, co znamená mimořádná událost či krizová situace?

Ano

Ne

7) Víte, jak se v těchto situacích chovat?

Ano

Ne

8) Setkali jste se někdy s nějakou mimořádnou událostí?

Ano

Ne

Nevím

9) Pokud jste se setkali, tak s jakou? Pokud ne – napište ne.

10) Víte, jaké ohrožení (mimořádná událost) Vám hrozí ve Zlíně a jeho okolí?

Ano

Ne

11) Pokud víte, napište jaké? Pokud ne – napište ne.

12) Signál „Všeobecná výstraha“ víte jakou má podobu?

Ano

Ne

13) Víte, co znamená evakuace?

Ano

Ne

14) Pokud ano, napište, co to znamená? Pokud ne – napište ne.

15) Víte, kde se ve Zlíně nachází evakuační místa?

Ano

Ne

16) Pokud víte, napište, kde se nachází. Pokud ne – napište ne.

17) Víte, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo?

Ano

Ne

18) Pokud ano, napište, co by mělo obsahovat? Pokud ne – napište ne.

19) Myslíte si, že jste dostatečně informováni ze strany města ohledně problematiky ochrany obyvatelstva?

Ano

Ne

Nevím

20) Zúčastnili jste se nějaké akce pro veřejnost s problematikou ochrany obyvatelstva?

Ano

Ne

21) Pokud ano, napište, kde jste se zúčastnili? Pokud ne – napište ne.